

**TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖS 2017
59.TOIMINTAVUOSI**

Hall. 13.2.2018 § 14

Valt. x.x.2018 § x

Sisällysluettelo

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus.....	4
1.2 Kuntayhtymän hallinto	6
1.2.1 Valtuusto.....	6
1.2.2 Hallitus.....	7
1.2.3 Tarkastuslautakunta	7
1.3 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	8
1.4 Henkilöstö	10
1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	12
2. SELONTEKO KUNTAYHTYMÄN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	13
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	15
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	15
3.2 Toiminnan rahoitus	18
4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	19
5. KOKONAISTULOT JA –MENOT.....	21
6. KUNTAYHTYMÄKONSERNI.....	22
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	22
6.2 Konsernin ohjaus.....	22
6.3 Salon seudun koulutus Oy.....	22
6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	24
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	27
8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	27
8.1 Strategia	27
8.2 Käyttötalouden toteutuminen	30
8.2.1 SSKKY.....	32
8.2.2 Koulutuksen järjestämispalvelut.....	35
8.2.3 Salon seudun ammattiopisto.....	37
8.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	39
8.4 Investointiosan toteutuminen	40
8.5 Rahoitusosan toteutuminen.....	42
8.6 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	44
9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	46
9.1 Tuloslaskelma	46
9.2 Rahoituslaskelma.....	47
9.3 Tase	48
9.4 Konsernituloslaskelma	49

9.5	Konsernin rahoituslaskelma.....	49
9.6	Konsernitase	50
10.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	51
10.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	51
10.1.1	Pysyvien vastaavien arvostus.....	51
10.1.2	Sijoitusten arvostus.....	51
10.1.3	Vaihto-omaisuuden arvostus.....	51
10.1.4	Rahoitusomaisuuden arvostus	51
10.1.5	Johdannaissopimusten käsittely.....	51
10.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	52
10.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	52
10.3.1	Toimintatuotot.....	52
10.3.2	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	53
10.4	Tasetta koskevat liitetiedot.....	53
10.4.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	53
10.4.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	56
10.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	57
10.5.1	Muut taloudelliset vastuut	57
10.5.2	Riita-asiat	58
10.6	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	58
11.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	60
12.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	61

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Vuoden 2017 keskeisin teema on ollut muutos. Ammatillisen koulutuksen reformin ja siihen liittyvän lainsäädännön vaatimuksiin mukautuminen on vaatinut runsaasti työtä. Valmistelu on edennyt suunnitellusti, mutta kyseessä on niin suuri muutos, että tehtävää riittää myös tuleville vuosille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntämän koulutuksen järjestämisluvan mukaisten ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijapaikkojen määrä oli vuonna 2017 yhteensä 1840. Opiskelijamäärän painotettu keskiarvo oli 1838, eli painotettu keskimääräinen opiskelijamäärä jäi alle OKMn vahvistaman opiskelijakiintiön vuodelle 2017. Oppisopimuskoulutuksen keskimääräinen opiskelijamäärä oli 310, eli aavistuksen vuotta 2016 pienempi. Kaikkiaan tutkintoa suorittavia opiskelijoita on vuoden aikana ollut 3700. Kun mukaan lasketaan myös muihin koulutuksiin osallistuneet, on Salon seudun ammattiopiston ja Salon seudun koulutus Oy:n opiskelijamäärä ylittänyt 4550 opiskelijaa. Huolimatta seutukunnan talouden haasteista on toiminnan tuloksellisuutta pystytty jopa parantamaan. Opetushallituksen tekemän tuloksellisuusmittauksen mukaan Salon seudun koulutuskuntayhtymä on suurten monialaisten koulutuksen järjestäjien joukossa sijalla 11.

Aikuisille suunnatun koulutuksen määrää on lisätty. Siten on mahdollista tarjota laajempi valikoima erilaisia koulutuksia ammatin vaihtajille. Tästä syystä opiskelijoiden ikärakenteessa on tapahtunut muutos, jonka seurauksena aikuisopiskelijoiden suhteellinen osuus kaikista tutkinto-opiskelijoista on noussut noin 56 prosenttiin.

Koulutusta ja sen markkinointia on pyritty suuntaamaan siten, että se entistä paremmin vastaa työvoiman kysyntää. Esimerkiksi metallialan houkuttelevuuden lisäämiseksi on työskennelty voimakkaasti, työ on myös tuottanut tuloksia erityisesti aikuisopiskelijoiden keskuudessa. Ammatillinen koulutus on ollut edelleen yksi merkittävimmistä keinoista, joilla Salon ja Kemiönsaaren seutukuntia kohdanneen rakennemuutoksen aiheuttamia työllisyysongelmia on pyritty ratkaisemaan. Ponnistelut yhdessä talouselämän elpymisen kanssa ovat kääntäneet seutukunnan työttömyyskehityksen selvään laskuun.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionosuusrahoitusta on leikattu vuodesta 2013 lähtien. Suurimmat leikkaukset valtionosuusrahoitukseen kohdistuivat kuluneeseen tilikauteen. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta leikattiin valtakunnallisesti 220 miljoonaa euroa, eli noin 15 % - enemmän kuin alun perin on ilmoitettu. Leikkausten jälkeen käynnistyy rahoitusjärjestelmän muutos, joka johtaa siihen, että rahoitus muodostuu tulevaisuudessa kolmesta elementistä: opiskelijamäärään perustuva perusrahoitus, opintosuoritusten määrään perustuva suoriterahoitus ja mm. valmistuneiden opiskelijoiden työllistymiseen perustuva tuloksellisuusrahoitus.

Rahoitusmuutoksiin on varauduttu toteuttamalla kuntayhtymässä opetustoiminnan uudelleenorganisointi. Muutoksessa aikuis- ja ammattiopiston sekä oppisopimuskeskuksen toiminta on yhdistetty vuoden alussa yhdeksi opetuksesta vastaavaksi oppilaitokseksi – Salon seudun ammattiopistoksi. Muutokset johtivat myös henkilökunnan määrän pienenemiseen, joka toteutui jättämällä täyttämättä vapautuneita tehtäviä, määräaikaisen henkilökunnan vähenemisellä, lomautuksilla sekä irtisanomisilla. Toteutetuilla muutoksilla pystytään varmistamaan kuntayhtymän taloudellinen asema myös vuonna 2017.

Kuntayhtymän parhaillaan toteutettava strategia on tehty vuoden 2015 aikana. Painopiste toiminnan kehittämisessä on erityisesti opetuksen tuloksellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Asiaa lähestytään kolmen strategisen painopistealueen kautta: pedagogiset ratkaisut, ammattiyhteistyö ja palveluiden toteuttaminen. Painopisteisiin liittyvien toimenpiteiden avulla pystytään vastaamaan ammatillisen koulutuksen reformin tavoitteisiin tehokkaasti. Erityisesti pedagogisiin ratkaisuihin on panostettu ja panostetaan runsaasti, mikä näkyy osittain myös hanketoiminnan kustannuksina.

Asetetut tavoitteet on suurelta osin saavutettu. Erityisen tyytyväisiä voidaan olla työelämältä ja asiakkailta saadusta palautteesta sekä tuloksista, joita on saavutettu opintojen keskeyttämisasteen pienentämisessä.

Opetusta ja opiskelua tukevista muutoksista näkyvimpiä ovat olleet kuntayhtymän toimintojen keskittäminen Salorankadun ja Hyvoninkadun väliselle alueelle. Pitemmän tähtäimen tilasuunnitelmaan, joka päivitettiin strategian yhteydessä, on asetettu tavoitteeksi tilojen määrän ja ylläpitokustannusten merkittävä pienentäminen. Tämän suunnitelman seuraava vaihe toteutetaan luopumalla Mariankadulla sijaitsevasta kiinteistöstä. Vuoden 2017 aikana tilaohjelmaa toteutettiin purkamalla huonokuntoinen Taitajankatu 8 -rakennus; aloittamalla sen tilalle tulevan varasto-, puu- ja rakennusalan käyttöön tarkoitettun uudisrakennuksen rakennustyöt; ja siirtämällä pintakäsittely- ja hiusalan koulutukset niille saneerattuihin tiloihin Taitajankatu 6:ssa.

Vuoden lopussa Opetus- ja kulttuuriministeriö lakkautti kaikki ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat. Koulutuksen järjestäjät hakivat kesällä uusia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen järjestämislupia. Uudet luvat rajaavat entistä tarkemmin sen, millaista koulutusta kukin koulutuksen järjestäjä saa toteuttaa. Salon seudun koulutuskuntayhtymän lupa sallii SSKKY:n jatkaa kaikkia niitä koulutuksia, joita tähänkin asti on toteutettu. Tämän lisäksi myönnettiin lupa ajoneuvoalan ammattitutkinnon, maalarin ammattitutkinnon, pintakäsittelyalan ammattitutkinnon, ravintolan asiakaspalvelun ammattitutkinnon, tekstiili- ja muotialan ammattitutkinnon sekä vanhustyön ammattitutkinnon toteuttamiseen.

Valtionosuusrahoitteisen ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen lisäksi lupa antaa mahdollisuuden toteuttaa samoja koulutuksia työvoimakoulutuksena. SSKKY:lle myönnettiin myös lupa laajennettuun oppisopimuskoulutustehtävään, eli voimme

edelleenkin järjestää oppisopimuskoulutusta myös sellaisiin tutkintoihin, joihin tie-topuolinen opetus ostetaan toisilta koulutuksen järjestäjiltä. Lisäksi lupa sallii SSKKY:n jatkaa työvoimapolitiittisten koulutusten toteuttamista.

Järjestämislupaun sisältyy lupaus opiskelijavuosien vähimmäismäärästä, se on 1889. Uuden käytännön mukaisesti seuraavalle vuodelle tehdään erillinen suoritepäätös, joka määrittelee valtionosuusrahoitteisen koulutustarjonnan kokonaismäärän. Syksyllä tehdyn hakemuksen perusteella vuoden 2018 kokonaisopiskelijavuosimääräksi tuli 2028. Opiskelijavuosimäärä, samoin kuin siihen liittyvä rahoituspäätös, ovat pienempiä kuin vuoden 2018 talousarviota laadittaessa oli ennakoitu. Sen johdosta toiminnan muutokset ja sopeuttamistoimenpiteet jatkuvat edelleen myös vuonna 2018.

1.2 Kuntayhtymän hallinto

1.2.1 Valtuusto

Salon seudun koulutus kuntayhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttää 20-jäseninen valtuusto, joka koostuu jäsenkuntien valtuustojen valitsemista edustajista.

Vuonna 2017 valtuusto kokoontui neljä kertaa ja päätti yhteensä 45 asiasta. Valtuustokauden 2013-2017 valtuusto kokoontui kaksi kertaa ja valtuustokauden 2017-2021 valtuusto kokoontui myös kaksi kertaa. Valtuuston jäsenet ovat esitetty taulukossa 1.

Valtuustokauden 2017-2021 valtuusto kokoontui ensimmäisen kerran 31.8.2017.

Valtuuston jäsenet			
Valtuustokaudella 2013-2017		Valtuustokaudella 2017-2021	
Antti Ruska	Puheenjohtaja	Mikko Breilin	Puheenjohtaja
Ralf Hellsberg	1. varapuheenjohtaja	Tauno Kanerva	1. varapuheenjohtaja
Saku Nikkanen	2. varapuheenjohtaja	Ralf Hellsberg	2. varapuheenjohtaja
Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtainen varajäsen	Varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Kemiönsaari		Kemiönsaari	
Hellbom Knut-Mikael	Nylund Tom	Antikainen Esko	Kippilä Sari
Lammervo Merja	Willberg Jouko	Lammervo Merja	Willberg Jouko
Koski TL		Koski TL	
Anttila Jyrki	Almgren Lassi	Anttila Jyrki	Lehtisaari Into
Niemelä-Laaksonen Anne	Kivikallio Elina	Niemelä-Laaksonen Anne	Elina Kivikallio
Paimio		Paimio	
Riipinen Hannu	Kylen Päivi	Riipinen Hannu	Virtanen Melin
Astola-Turpeinen Marja	Jätinvuori Marita	Jätinvuori Marita	Turpeinen Heikki
Uuttu Hilikka	Lujala Tanja	Havuaho Jarmo	Pirhonen, Henna
Salo		Salo	
Hellsberg Ralf	Viander Jarmo	Breilin Mikko	Pulli Tero
Mielikäinen Juha	Saari Ville	Jokinen Kirsi-Maria	Peijonen Ulla-Riitta
Suonio-Peltosalo Elina	Sarlin-Rauhala Anne	Lannermaa Kirsti	Nyman Paula
Nikkanen Saku	Virtanen Jari T.	Hellsberg Ralf	Huttunen Jukka
Maj-Reeta Virtanen	Kylmäniemi Ulla	Uusitalo Lise-Lotte	Forsman Milla
Etelä Toni	Järvenpää Altti	Kanerva Tauno	Kuisma Seppo
Schadewitz Agnes	Salomaa Jani	Savela-Kirjonen Annikka	Tuominen Marita
Ruska Antti	Mussaari Jani	Pihlajamaa Arto	Oinasmaa Roni
Yli-Liipola Hanna	Valjanen Minna	Fagerström Annika	Etelä Sallamari
Sauvo		Sauvo	
Itälä Teija	Elina Kivikallio	Itälä Teija	Elo Jaana
Rauhala Mika	Kanervo Markku	Mulari Valtteri	Knuutila Katri
Somero		Somero	
Manni Eero	Mäki-Teeri Markku	Kyyrä Jaana	Ojala-Sirro Irina
Kyyrä Jaana	Ojala-Sirro Irina	Wiskari Juha	Salomäenpää Olli

Taulukko 1. Valtuuston jäsenet valtuustokausilla 2013-2017 ja 2017-2021.

1.2.2 Hallitus

Hallitus vastaa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Vuonna 2017 hallitus kokoontui 17 kertaa ja päätti yhteensä 171 asiasta. Hallituksen jäsenet ovat esitetty taulukossa 2.

Valtuustokauden 2017-2021 hallitus kokoontui ensimmäisen kerran 19.9.2017 ja yhteensä vuoden 2017 aikana hallitus kokoontui viisi kertaa.

Hallituksen jäsenet			
Valtuustokaudella 2013-2017		Valtuustokaudella 2017-2021	
Siv Ilola	Puheenjohtaja	Timo Lehti	Puheenjohtaja
Timo Lehti	varapuheenjohtaja	Jaana Koli	varapuheenjohtaja
Varsinaiset jäsenet	Varajäsen	Varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Salo		Salo	
Siv Ilola	Lea Kaltioma	Timo Lehti	Miikka Martti
Timo Lehti	Miikka Martti	Jaana Koli	Satu Parttimaa
Ari Aalto	Timo Luukka	Siv Ilola	Annina Laaksonen
Mikko Breilin	Jari Hulvela	Määttänen Asko	Lea Björkqvist
Maarit Haapanen	Satu Parttimaa	Leivonen Sanna	Maritza Heino
Sanna Leivonen	Heikki Tamminen	Paassilta Simo	Jari Hulvela
Asko Määttänen	Jaana Loimisto	Arttu Karhulahti	Janne Väistö
Paimio		Toni Etelä	Tuukka Kahila
Marja Astola-Turpeinen	Marita Jätinvuori	Somero	
Somero		Inkeri Kulmanen	Mikko Virtanen
Jarmo Lehtimäki	Taru Pöri		

Taulukko 2. Hallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuustokaudella 2013-2017 ja 2017-2021.

TOIMIKUNNAT

Hallintosäännön mukaan (8§) hallitus asettaa tarvittavat toimikunnat, määrittää toimikunnan tavoitteet ja tehtävät sekä sen, onko toimikunta tilapäinen tai pysyväisluonteinen. Hallitus asetti kokouksessaan 17.9.2013 palkkatoimikunnan, jonka puheenjohtajana oli Timo Lehti (hallituksen varapuheenjohtaja). Palkkatoimikunnan muut jäsenet olivat Siv Ilola (hallituksen puheenjohtaja), Mikko Breilin (hallituksen jäsen), Olli-Pekka Juhantila (kuntayhtymän johtaja), Heidi Wihlman-Niinikoski (talousjohtaja) sekä Kirsi Pitkänen (henkilöstöpäällikkö). Palkkatoimikuntaan on kutsuttu myös SSKKY:n pääluottamusmiehet läsnäolo- ja puheoikeudella.

Hallituksen 17.9.2013 asettama palkkatoimikunta kokoontui vuoden 2017 aikana kerran. Valtuustokaudelle 2017-2021 hallitus ei ole asettanut palkkatoimikuntaa.

1.2.3 Tarkastuslautakunta

Vuonna 2016 tarkastuslautakunta kokoontui viisi kertaa. Valtuustokauden 2013-2017 tarkastuslautakunta kokoontui kolme, ja valtuustokaudelle 2017-2021 asetettu tarkastuslautakunta kaksi kertaa, ensimmäisen kerran 29.11.2017.

Tarkastuslautakunnan jäsenet			
Valtuustokaudella 2013-2017		Valtuustokaudella 2017-2021	
Kirsti Lannermaa	Puheenjohtaja	Marita Jätinvuori	Puheenjohtaja
Hanna Yli-Liipola	varapuheenjohtaja	Annikka Savela-Kirjonen	varapuheenjohtaja
Varsinaiset jäsenet	Varajäsen	Varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Salo		Paimio	
Kirsti Lannermaa	Toni Etelä	Marita Jätinvuori	Valtteri Mulari
Hanna Yli-Liipola	Minna Valjanen	Salo	
Esa Ojanen	Kari Salovaara	Annikka Savela-Kirjonen	Marita Tuominen
Juha Mielikäinen	Elina Suonio-Peltosalo	Ojanen Esa	Seppo Kuisma
		Hannu Riipinen	Kirsi-Maria Jokinen

Taulukko 3. Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet valtuustokausilla 2013-2017 ja 2017-2021.

Valtuusto valitsi (Valt. 2017/2 17 §) tarkastuslautakunnan esityksestä tilintarkastusyhteisöksi tilikaudeksi 2017 BDO Audiator Oy:n. Vastuutilintarkastajana on ollut 1.9.2014 lukien JHTT Jukka Vuorio.

1.3 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Suurimmat muutokset kuntayhtymän toiminnassa vuoden 2017 aikana liittyivät opetuksen toteuttamisen malleihin, koulutuksen järjestämislupaan, rahoitukseen sekä tiloihin.

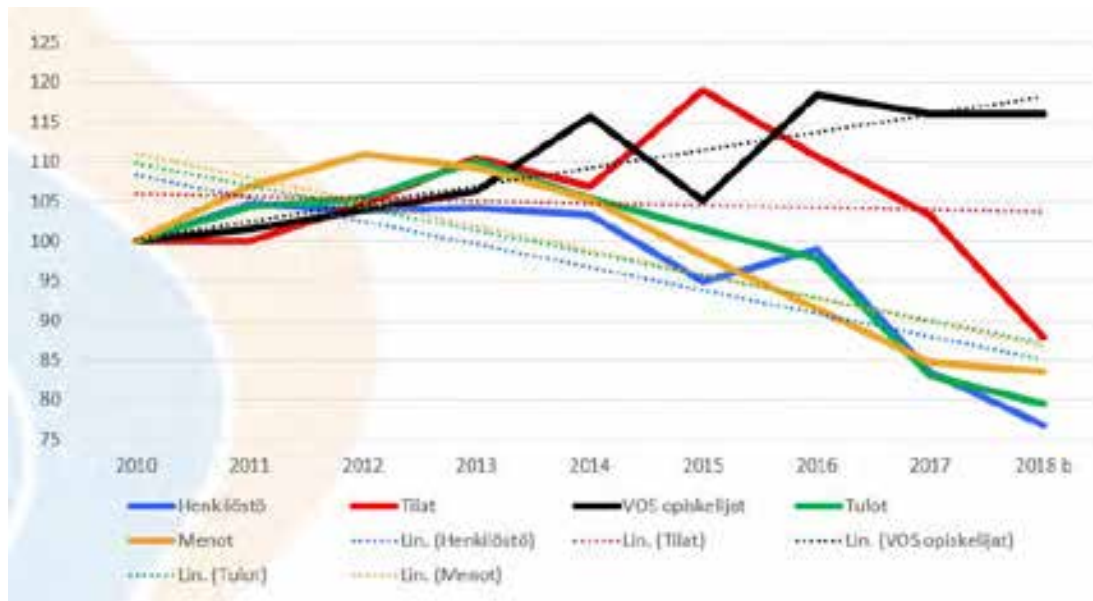
Opetuksen toteuttamista on kehitetty reformin vaatimusten mukaisesti entistä työvaltaisempaan, joustavampaan ja yksilöllisempään suuntaan ja opetustarjontaa on koottu toimintaa tehostaviin opetustarjottimiin. Koulutuksen järjestämislupa on vaihtunut entistä rajoittavammaksi ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvaksi. Kokonaisrahoitus on edelleen laskenut kaikilla toiminnan osa-alueilla. Tilajärjestelyissä on edetty toiminnan keskittämisen suuntaan purkamalla vanha Taitajankatu 8, eli ns. E-rakennus, aloittamalla sen tilalle tulevan uudisrakennuksen rakennustyöt sekä tehostamalla Mariankatu 20:n myyntitoimia antamalla kiinteistövälittäjälle myyntitoimeksianto.

Tilojen osalta tehtiin päätöksiä toimintojen keskittämisestä Hyvoninkadulle sekä Taitajankadulle. Muutosten toteuttaminen on jo käynnissä ja ne saadaan loppuun vuoden 2018 aikana.

Suurimmat poikkeamat talousarvioon nähden muodostuivat siitä, että toimintatuotot toteutuivat ennakoitua suurempina ja kustannuksia kyettiin karsimaan.

Alkuperäiseen talousarvioon merkityt toimintatuotot ylittyivät n. 0,1 milj. euroa, vastaavasti toimintakulut alittuivat lähes 0,7 milj. euroa. Kun myös poistot olivat suunniteltua pienemmät, tilikauden tulos nousi lähes 1,2 milj. euroa talousarviossa ennakoitua suuremmaksi.

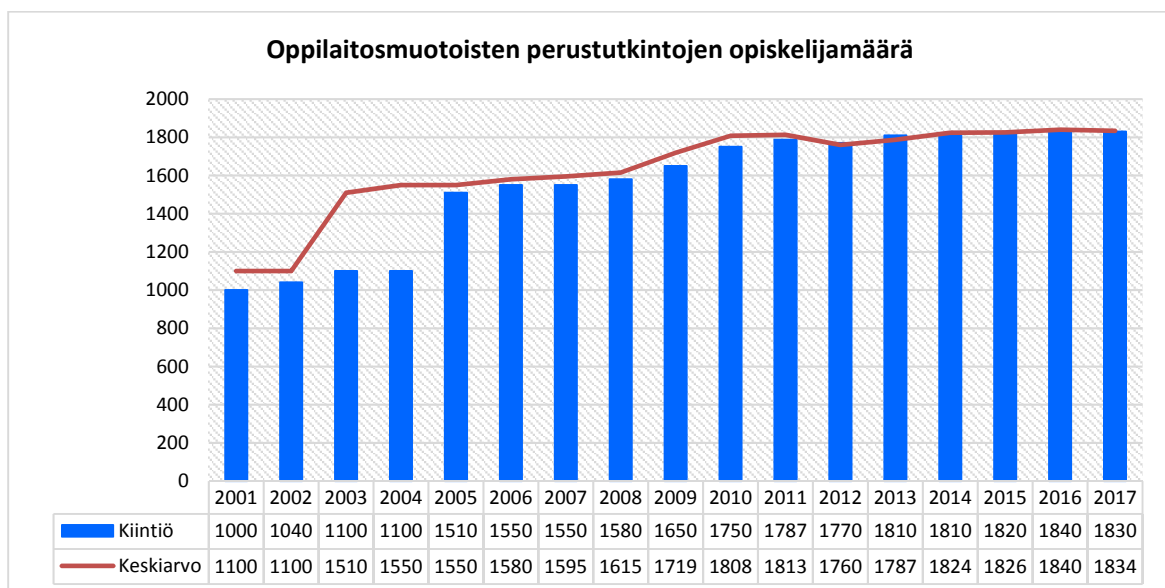
Kuviossa 1 on esitetty, miten toiminnan volyyymia kuvaavat tunnusluvut ovat kehittyneet vuoden 2010 jälkeen.

Kuvio 1. Toimintaa kuvaavia tunnuslukuja suhteutettuna vuoden 2010 tasoon.

Verrattuna edelliseen vuoteen toimintatuotot ovat kokonaisuudessaan laskeneet yli 4 milj. euroa. Toiminnan uudelleenjärjestelyillä ja tehostamisella on kokonaiskustannuksissa saavutettu samaan aikaan noin 2,4 milj. euron lasku. Syntyneen epäsuhtan seurauksena toiminnan kannattavuus on laskenut.

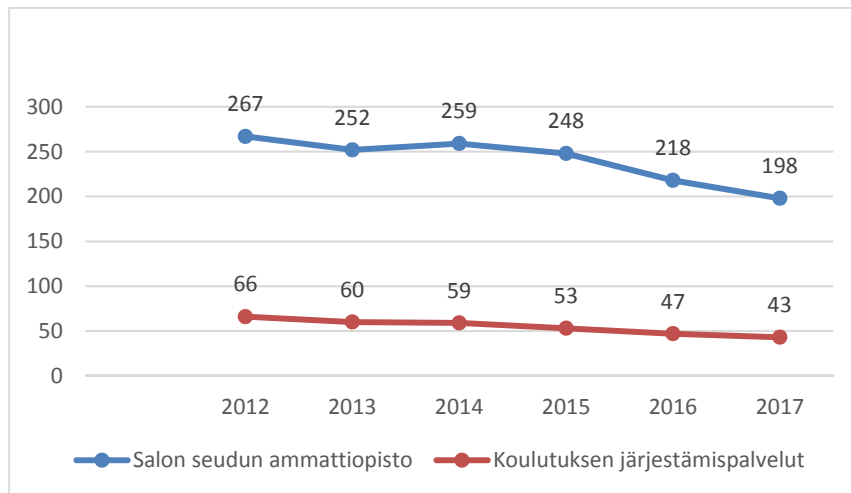
Alla olevassa kuviossa 2 on esitetty kuntayhtymän ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärien muutokset vuosina 2001 - 2017. Liitteessä 1 on esitetty vuoden 2017 ammatillisen peruskoulutuksen, oppisopimuskoulutuksen laskentapäivien opiskelijamäärät sekä ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien määrä sekä kuntayhtymän ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat kotikunnittain yyyy - 2017.

Kuvio 2. Kuntayhtymän ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakiintiö ja keskimääräinen opiskelijamäärä vuosina 2001 - 2017.

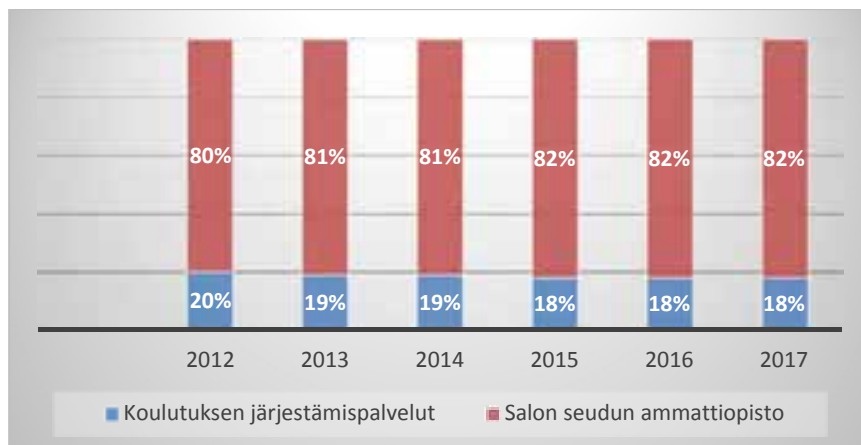
1.4 Henkilöstö

Henkilöstön määrä koulutuskuntayhtymässä oli 31.12.2017 yhteensä 241 henkilöä, josta opetushenkilöstöä oli yhteensä 165 (TP 2016 vastaavat luvut 265 / 182). Henkilöstön määrä kokonaisuudessaan on vähentynyt 24 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Kuviossa 3 näkyy kuntayhtymän henkilöstömäärän kehitys tulosalueittain laskentapäivänä 31.12. ajanjaksolla 2012 – 2017.

Kuvio 3. Henkilöstön määrä tulosalueittain vuosina 2012 – 2017

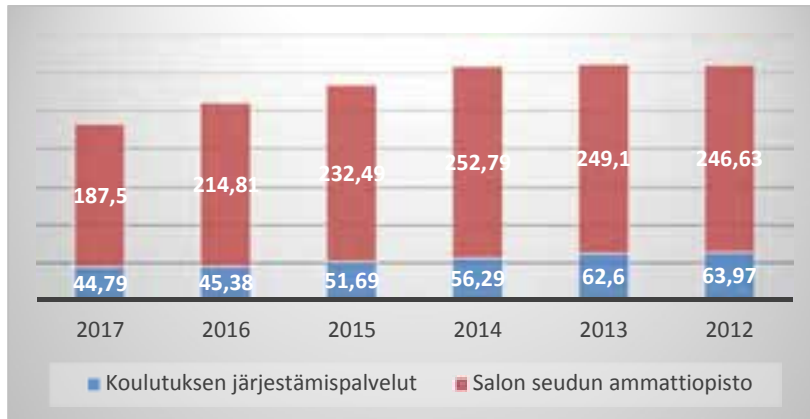
Henkilöstön osuudet tulosalueittain 31.12. vuosina 2012–2017 näkyvät kuviossa 4.

Kuvio 4. Henkilöstön osuudet tulosalueittain 31.12. vuosina 2012 – 2017

Kuntayhtymätasolla henkilötyövuodet yhteensä 232,3 ovat vähentyneet kymmenellä prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Kuviossa 5 on esitetty, miten henkilötyövuodet ovat kehittyneet koulutuksen järjestämispalveluissa sekä ammattiopistossa. Tukipalveluiden henkilöstön määrä (koulutuksen järjestämispalveluiden tulosalue) on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna kahdeksan prosenttiyksikköä. Ammattiopistossa henkilötyövuosien määrä on laskenut kymmenellä pro-

senttiyksiköllä. Henkilötyövuosien laskuun on vaikuttanut mm. se, että eläköityneiden tilalle ei ole palkattu uutta vakituista henkilökuntaa ja kaikkia määräaikaishuutoja ei ole jatkettu.

Kuvio 5. Henkilötyövuodet tulosalueittain 2012 – 2017

Kaikkien määräaikaisten palvelussuhteiden osuus koko kuntayhtymässä oli 12 prosenttia vuonna 2017. Sijaisten osuus palvelusuhteista oli vajaa neljä prosenttia ja muiden määräaikaisten osuus vajaa yhdeksän prosenttia. Määräaikaisten käyttö lisääntyi kolmella prosenttiyksiköllä edellisvuoteen verrattuna. Taulukossa 4 on esitetty yhteenveto palvelussuhteiden laadusta tulosalueittain vuonna 2016.

PALVELUS-SUHTEET 2017	VAKITUISET	MÄÄRÄ-AIKAISET	MÄÄRÄ-AIKAISISTA SIJAISIA	KOKO-AIKAISET	OSA-AIKAISET
KJP	40	3	2	39	4
SSAO	171	27	7	182	16
YHTEENSÄ	211	30	9	221	20

Taulukko 4. Palvelussuhteet tulosalueittain

Vuonna 2017 tuloslaskelmassa maksetut palkat ja palkkiot henkilöstösivukuluineen olivat yhteensä 12,938 milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 10,341 milj. euroa ja sivukulujen osuus 2,596 milj. euroa. Maksetut palkat ja palkkiot ilman sivukuluja olivat keskimäärin 42 910 euroa per henkilö ja sivukuluineen keskimäärin 53 684 euroa per henkilö. Henkilöstökulut ovat laskeneet edellisvuoteen verrattuna 15 prosentilla eli 2,301 milj. euroa.

Kuntayhtymässä on laadittu erillinen henkilöstöraportti, joka antaa tietoja henkilövoimavarojen tilasta, käytöstä ja niiden muutoksista.

1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kuntayhtymän taloudellinen tilanne on säilynyt kohtuullisena, mutta se on muuttunut selvästi aikaisempia vuosia haasteellisemmaksi rahoitusmuutosten ja -leikkausten johdosta. Käynnissä olevalla toiminnan tehostamisella pyritään siihen, että taloustilannetta kyetään kohentamaan hyväksyttävälle tasolle lähitulevaisuudessa. Kustannusrakenteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia aikaisempiin vuosiin verrattuna, mutta kustannuksia on saatu karsittua tarkemmalla hankintojen ja henkilöresurssien suunnittelulla.

Tulevaisuuden osalta kustannusten kehittyminen vaikuttaa helposti ennakoitavalta. Sen sijaan tulojen ennakointi valtionosuusrahoituksen perusteiden muuttuessa ja tutkimusjohtavan ja muun ammatillisen työvoimakoulutuksen siirtyessä työ- ja elinkeinoministeriöltä opetus- ja kulttuuriministeriölle on vaikeaa. Osa työvoimakoulutuksen rahoituksesta siirtyy OKM:n rahoituksen piiriin, mutta edelleen ELY-keskus kilpailuttaa tutkimusjohtamattoman koulutuksen sekä yhteishankintakoulutukset. Nämä koulutukset on siirretty 2017 vuoden alusta Salon seudun koulutus Oy:n toteuttavaksi kuntalain yhtiöittämisvelvoitteen perusteella.

Merkittäväksi ja ilmeisen pysyväksi epävarmuustekijäksi on osoittautunut globaalin talouden nopea muutos, joka luonnollisesti heijastuu niin valtion- kuin kuntatalouteenkin. Tämän seurauksena niin ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen kuin työvoimakoulutuksenkin rahoitusta on vähennetty.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus laskee edelleen vuodesta 2017 vuoteen 2018. Ennakkorahoituspäätöksen mukaisesti vuoden 2018 rahoitus on 92 % vuoden 2017 rahoituksesta, eli yli miljoona euroa alle sen, mitä ennakkotietojen perusteella oli arvioitu.

Ikäluokan pieneneminen ja muuttotappio ovat johtaneet nuorten opiskelijoiden määrän laskuun. Talouden elpymisellä saattaa olla vaikutuksia myös aikuisten koulutustarpeisiin.

Kuntayhtymän sisäisistä riskeistä suurimmat liittyvät kiinteistöihin ja henkilöstöön. Kuntayhtymän kiinteistöjen pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmaa on jouduttu muuttamaan useaan otteeseen. Osana suunnitelmaa kuntayhtymä luopuu Mariankatu 20 kiinteistöistä. Vuodenvaihteessa teetettyjen arvioiden mukaisesti kiinteistön ja sillä sijaitsevien rakennusten todennäköinen myyntihinta on 490 000 ja 800 000 euron välillä, eli alle kiinteistön ja sillä sijaitsevan rakennuksen tasearvo. Mikäli myynti toteutuu, aiheutuu myynnistä kirjanpidollinen tappio.

Vuosille 2011 – 2018 ajoittuvat saneeraus- ja uudisrakennusinvestoinnit ovat olleet merkittävä taloudellinen panostus, joka näkyy lainanoton lisääntymisenä sekä kasvaneina poistoina ja rahoituskuluina. Vuosina 2016 - 2018 toteutuviin hankkeisiin ei enää tarvita ulkopuolista rahoitusta.

Kiinteistöihin ja opetuksen käytössä oleviin koneisiin ja kalustoon tehtävien investointien kautta kaikkien koulutusalojen tilat ja oppimisympäristöt saadaan muokattua vastaamaan nykyisiä ja lähitulevaisuuden koulutustarpeita.

Toteutetut ja tulevaisuudessa toteutettavat toiminnalliset muutokset sekä rahoituksen pieneneminen vaikuttavat suoraan henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Vaikka asioihin pyritään vaikuttamaan aktiivisilla toimenpiteillä, ei kaikkia riskejä ole mahdollista välttää. Työehtojen uudistamiseen liittyvät neuvottelut ovat kesken, eikä niiden mahdollisesta vaikutuksesta toimintaan voi vielä esittää arvioita.

Riskien hallinnassa on vuoden 2017 aikana pyritty tarkastelemaan riskejä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Kuntayhtymän strategian mukaisesti vuoden 2011 aikana toteutettiin laajamittainen riskikartoitus, jonka perusteella vuoden 2012 aikana laadittiin riskisuunnitelma. Suunnitelma on päivitetty vuonna 2014 ja tarkastettu vuonna 2016. Suunnitelman mukaisesti merkittävimpien riskien todennäköisyys ja niiden mahdollisen toteutumisen vaikutukset on arvioitu; ja tarvittavat ehkäisevät toimenpiteet on käynnistetty. Lisäksi on työskennelty tilojen- ja työturvallisuuden kehittämiseksi.

2. SELONTEKO KUNTAYHTYMÄN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntayhtymän johdon vastuulla on huolehtia siitä, että kuntayhtymässä on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Hallituksen ja viranhaltijoiden ratkaisuvallasta säädetään hallintosäännössä. Hallintosäännön 3 §:n mukaan kuntayhtymän hallitus vastaa kuntayhtymän hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Kuntayhtymän johtaja vastaa kuntayhtymän strategisesta johtamisesta ja kokonaisuuden kehittamisestä sekä tulostavoitteiden toteutumisesta (hallintosääntö § 4). Hallintosäännön 29 §:n mukaan hallitus päättää kuntayhtymän riskienhallintaa koskevista periaatteista ja kuntayhtymän johtaja vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta. Ulkoista arviointia varten kuntayhtymässä on kuntalain 121 §:n mukainen tarkastuslautakunta, jonka tehtävistä säädetään lisäksi tarkastussäännössä.

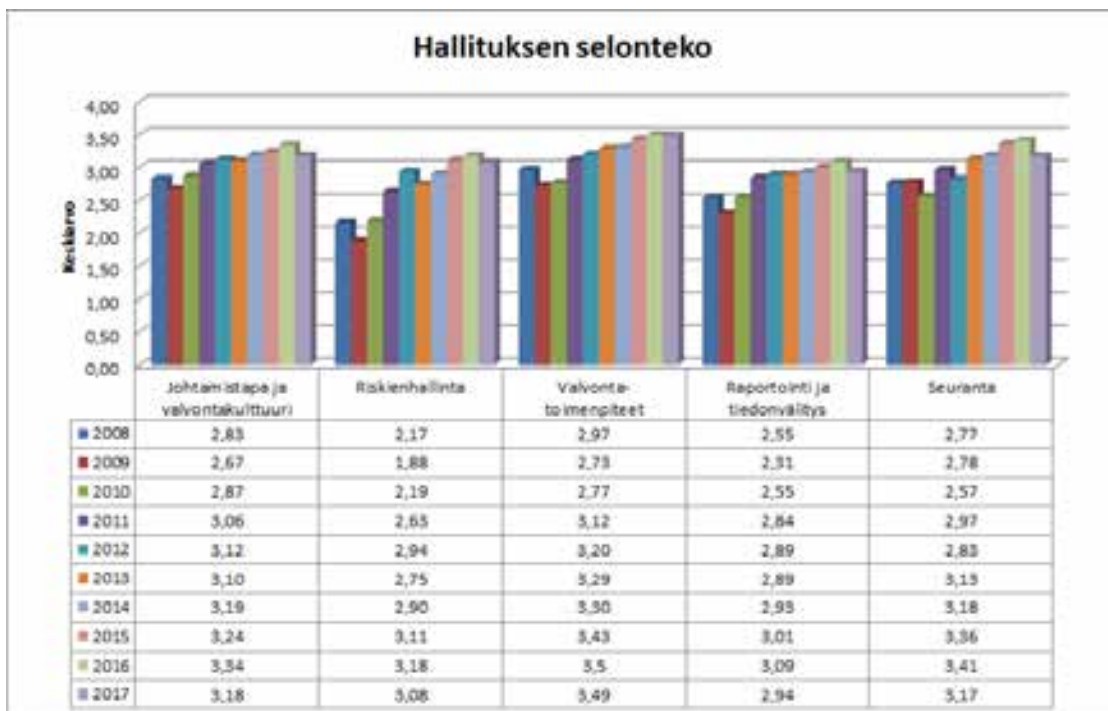
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa arvioitiin kuntayhtymän hallitukselle ja esimiehille suunnatun kyselyn avulla. Kysely on toteutettu saman sisältöisenä vuodesta 2008 lähtien. Vuodesta 2013 kyselyyn ovat vastanneet myös hallituksen jäsenet. Kyselyssä sisäistä valvontaa tarkastellaan viidestä eri näkökulmasta:

1. Johtamistapa ja valvontakulttuuri
2. Riskienhallinta
3. Valvontatoimenpiteet
4. Raportointi ja tiedonvälitys
5. Seuranta

Kyselyn vastausasteikko on 1 – 4; muutamien kysymysten osalta kyllä/ei. Kysymysten lisäksi vastaajia pyydettiin kertomaan, millä tavoin kysymyksissä esitettyjä väittämiä todennetaan. Kysely kohdennettiin yhteensä 22 vastaajalle, kuten edellisenäkin vuonna. Vastausprosentti oli 77 (55), eli edellisvuotta korkeampi. Vastaukset jakaantuvat tulosalueittain seuraavasti:

	2016	2017
Virkamiehet	7	13
Hallitus	5	4
YHTEENSÄ	12	17

Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on pysynyt hyvänä. Vuoteen 2016 verrattuna kaikkien tarkasteltujen näkökulmien arvosanoissa on lievää laskua. Yleisarvosana vaihteli välillä 3,1 – 3,5 (v. 2016 vaihteluväli 3,1 – 3,5). Kuviossa 6 on esitetty eri näkökulmien keskiarvot vuodesta 2008 alkaen.

Kuvio 6: Hallituksen selontekokyselyn näkökulmien keskiarvot ajanjaksolla 2008-2017

Vastauksista on selvästi havaittavissa ammatillisen koulutuksen reformin ja niihin liittyvien lakimuutosten vaikutukset: Rahoitus on vähentynyt, eikä sen koeta olevan oikeassa suhteessa koulutukselle asetettuihin tavoitteisiin; muutos aiheuttaa epävarmuutta oikeista toimintatavoista ja prosesseista; lisäksi yleinen epätietoisuus tulee selvästi esille sitä kautta, ettei toimintaa koeta erityisen stabiiliksi. Haasteiden lisäksi on toki havaittavissa myös positiivista kehitystä eräiden mitattujen osa-alueiden kohdalla. Korkeimmat arvosanat näkökulmista saivat johtamistapa ja valvontakulttuuri; seuranta sekä valvontatoimenpiteet.

Johtamistavan osalta haasteellisena koetaan organisaatorakenne ja toimintaa ohjaavien sääntöjen ja määräysten ajantasaisuus. Sen sijaan hyvän hallintotavan noudattamisen, arvojen mukaisen toiminnan ja tavoitteiden strategian mukaisuus ovat hyvällä tasolla.

Riskienhallintaan on kiinnitetty runsaasti huomiota niin työturvallisuus-, taloudellisten-, tietoturvallisuus- kuin tilojen turvallisuuteen kohdistuvien riskien kannalta. Riskien kartoittaminen, analysointi ja riskisuunnitelmien laatiminen sekä korjaavat toimenpiteet ovat nostaneet tietoisuutta riskienhallinnasta ja saaneet henkilöstön suhtautumaan kriittisemmin turvallisuuteen liittyviin näkökulmiin. Samalla se on johtanut riskienhallinnan kokonaisuuden positiiviseen kehitykseen. Riskien tunnistamiseen ja riskipolitiikan mukaiseen työskentelyyn kaivataan lisää panostusta. Työ riskienhallinnan ja turvallisuuden parantamiseksi jatkuu myös vuonna 2018.

Valvontatoimenpiteissä prosessien arviointi ja kehittäminen koettiin aiempaa heikompiteoiseksi samoin valtiosuoksien oikeamääräisyyden varmistaminen oman työn laatu sekä toiminnan ja talouden seurannan taso taas ovat nousseet.

Raportoinnissa ja tiedonvälityksessä on runsaasti haasteita, joskin tietojärjestelmien antaman tuen koetaan kehittyneen positiivisesti.

Seurannan osalta on nähtävissä sen vaikutukset, että vuoden 2017 kuluessa ei juurikaan tehty sisäisiä arviointeja.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kuvaa, miten tilikauden tuotot ovat riittäneet kattamaan toiminnan tuottamisesta aiheutuneet kulut. Tuloslaskelmaan otetaan ainoastaan ulkoiset tulot ja menot. Tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla osoitetaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä sekä toiminta- ja vuosikatteesta laskettuja tunnuslukuja.

Tilinpäätökseen 2016 verrattuna sekä kuntayhtymän tulot että menot laskivat. Toimintakate oli edelliseen tilikauteen verrattuna -1,499 milj. euroa pienempi. Kuntayhtymän vuosikate alitti poistot kolmella prosentilla. Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja muodostui tappiolliseksi 0,081 milj. euroa. Poistoeron ja varausten muutosten jälkeen tilikauden voitto oli 0,426 milj. euroa. Taulukossa 5 on esitetty kuntayhtymän tuloslaskelma ja tuloslaskelman tunnusluvut.

	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Toimintatuotot	22 595	26 440	27 482
Toimintakulut	-19 726	-22 072	-23 691
Toimintakate	2 869	4 368	3 791
Rahoitustuotot ja -kulut	-176	-206	-205
Korkotuotot	2	0	0
Muut rahoitustuotot	1	1	0
Korkokulut	-172	-205	-203
Muut rahoituskulut	-7	-1	-2
Vuosikate	2 693	4 163	3 586
Poistot ja arvон alentumiset	-2 774	-2 679	-2 695
Tilikauden tulos	-81	1 484	891
Tilinpäätössiirrot	507	-977	-324
Tilikauden voitto/tappio	426	507	567
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintakate%	13 %	17 %	14 %
(= (toimintakate/toimintatuotot*100))			
Vuosikate/poistot, %	97 %	155 %	133 %
Toimintatuotot/Toimintakulut	115 %	120 %	116 %

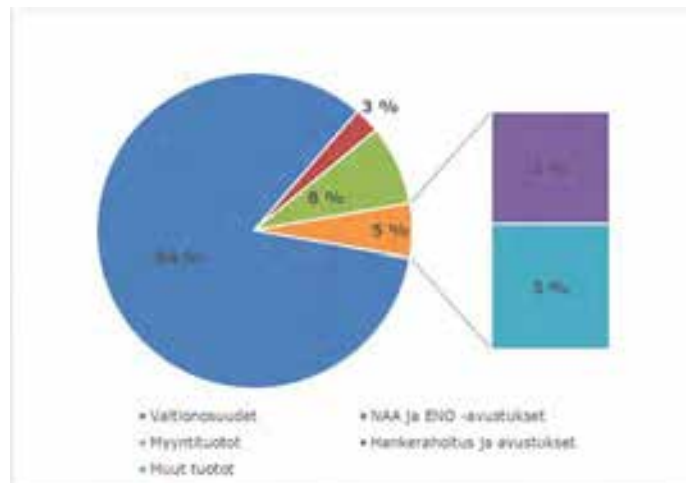
Taulukko 5. Kuntayhtymän tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (1000 euroa).

Toimintatuotot

Kuntayhtymän toimintatuottojen kokonaismäärä oli tilikaudella 2017 yhteensä 22,595 milj. euroa. Edelliseen tilikauteen verrattuna toimintatuotot laskivat vajaalla 15 prosentilla, yhteensä 3,845 milj. euroa. Laskuun vaikuttivat eniten ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen pieneneminen 13 prosentilla yhteensä 2,465 milj. eurolla sekä työvoimakoulutuksen myyntitulojen pieneneminen 44 prosentilla yhteensä 1,215 milj. eurolla. Ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus laski 31 prosentilla yhteensä 0,600 milj. eurolla. Oppisopimuskoulutuksen rahoitus pysyi suunnilleen vuoden 2016 tasolla.

Vahvistettu opiskelijakiintiö ammatillisessa peruskoulutuksessa oli 1840 (OKM/79/531/2016/7.12.2016). Verrattaessa kuntayhtymän järjestäjäkohtaista yksikköhintaa tilikauteen 2016 yksikköhinta laski 42 euroa/opiskelija (9 811,58 euroa / 9 853,53 euroa). OKM toteutti ammatilliselle koulutukselle vuodelle 2017 asetetun säästötavoitteen alentamalla ammatillisen peruskoulutuksen laskennallisen yksiköiden lukumäärää 12,44 prosentilla: kuntayhtymän vuodelle 2017 vahvistettu ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakiintiö oli 1840, mutta rahoituksen perusteena oli 1611 opiskelijaa.

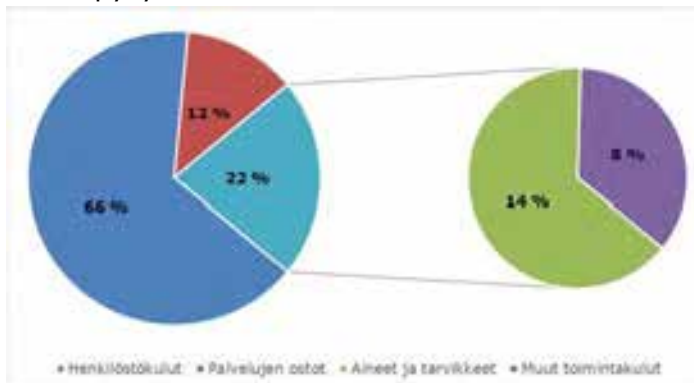
Toimintatuottojen rakenne on esitetty kuviossa 7. Toimintatuottojen rakenteessa valtionosuustulojen osuus kasvoi yksi prosenttiyksikköä edelliseen tilikauteen verrattuna. Myyntitulojen osuus laski neljä prosenttiyksikköä, johon vaikutti työvoimakoulutuksen voimakas lasku.

Kuvio 7. Toimintatuottojen rakenne tilinpäätös 2017.

Toimintakulut

Toimintakulut olivat tilikaudella 2017 yhteensä 19,726 milj. euroa. Toimintakulut pienenevät edelliseen tilikauteen verrattuna vajaalla 11 prosentilla, yhteensä 2,346 milj. euroa. Euromääräisesti eniten laskivat henkilöstömenot yhteensä 2,301 milj. euroa. Tähän on vaikuttanut määräaikaisten palvelussuhteiden pieneneminen sekä henkilöstöresurssien suunnittelun tehostuminen entisestään. Toimintakulujen rakenne on esitetty kuviossa 7. Edelliseen tilikauteen verrattuna henkilöstökulujen osuus laski kolme prosenttiyksikköä. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osuus nousi kaksi prosenttiyksikköä. Euromääräisesti aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osuus pysyi samalla tasolla edelliseen tilikauteen verrattuna.

Kuvio 8. Kuntayhtymän toimintakulujen rakenne tilinpäätöksessä 2017.
Toimintakate ja vuosikate

Kuntayhtymän toimintakate oli 2,869 milj. euroa positiivinen. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamassa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta todetaan, että kuntayhtymän, jolla ei ole verorahoitusta, toimintakatteen tulee olla positiivinen. Tämän asetetun vaatimuksen kuntayhtymän toimintakate täytti. Verrattaessa toimintakatetta edelliseen tilikauteen, toimintakate heikkeni 1,499 milj. eurolla. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvaava tunnusluku ($= 100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$) pysyi hyvänä edellisten tilikausien tapaan ollen 115 prosenttia (tilinpäätös 2016 120 %, tilinpäätös 2015 116 %).

Kuntayhtymän vuosikate laski 1,469 milj. euroa edelliseen tilikauteen verrattuna. Vuosikate on keskeinen kateluku, kun arvioidaan tulorahoituksen riittävyttä. Vuosikate alitti suunnitelman mukaiset poistot 0,081 milj. eurolla. Vuosikatteen ja poistojen vertailun perusteella laskettava tunnusluku laski 58 prosenttiyksikköä tilinpäätökseen 2016 verrattuna. Tässä tunnusluvussa vähimmäistasona pidetään 100 prosenttia edellyttäen, että poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan/kuntayhtymän keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tilikauden tulos

Kuntayhtymän tilikauden tulos ennen tilinpäätöseriä oli -0,081 milj. euroa ollen 1,565 milj. euroa alempi kuin edellisenä tilikautena. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävien poistoero- ja tuloksenkäsittelyerien jälkeen tilikauden tulos muodostuu ylijäämäiseksi ollen 0,426 milj. euroa. Poistoerokirjaukset on tehty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti ja näiden vähennys oli 0,507 milj. euroa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Tilikauden toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan, oman pääoman ja maksuvalmiuden nettomäärät. Näiden kahden nettomäärän erotus osoittaa kuntayhtymän rahavarojen muutoksen tilikaudella. Kuntayhtymän rahoituslaskelma ja siitä laskettavat tunnusluvut on esitetty taulukossa 6.

	TP2017	TP2016	TP2015
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	2 693	4 163	3 586
Tulorahoituksen korjauserät	-66		
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-3 683	-314	-5 093
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 039	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-17	3 849	-1 507
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	1 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 133	-429	-379
Muut maksuvalmiuden muutokset	341	-3	-62
Rahoituksen rahavirta	-1 792	-432	1 059
Rahavarojen muutos	-1 809	3 417	-448
Rahavarat 31.12.	4 792	6 601	3 185
Rahavarat 1.1.	6 601	3 185	3 633
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja investointien rahakertymä 5 vuodelta, 1000 €	-729	-1 883	-2 631
Investointien tulorahoitus, %	73 %	1326 %	70 %
Lainanhoitokate	1	7	7
Kassan riittävyys, pv	68	105	42

Taulukko 6. Kuntayhtymän rahoituslaskelma ja siitä laskettavat tunnusluvut (1000 euroa).

Rahoituslaskelmasta nähdään, että toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirta ovat olleet negatiiviset. Kuntayhtymän rahavarat ovat pienentyneet yhteensä 1,809 milj. eurolla. Tulorahoitus ei ole riittänyt yksistään kattamaan investoinnit ja lainanlyhennykset. Rahoituksen rahavirtaan on vaikuttanut kuntayhtymän yhden lainan poismaksaminen, yhteensä 1,7 milj. euroa. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2017 – 2019 valtuusto päätti, että maksuvalmiuden salliessa kuntayhtymä pyrkii lyhentämään vierasta pääomaa etupainotteisesti. Kuntayhtymän pitkäaikaiset lainat eivät ole lisääntyneet tilikaudella 2017.

Rahoituslaskelman tunnusluvuista toiminnan ja investointien rahakertymä viideltä vuodelta – tunnusluku on pienentynyt edellisiin tilikausiin verrattuna. Koska tunnusluvun arvo on negatiivinen, kuntayhtymässä menoja joudutaan vielä kattamaan olemassa olevia kassavaroja vähentämällä. Investointien tulorahoitus – tunnusluku osoittaa, että tulorahoituksella on pystytty tilikaudella kattamaan kaksikolmannelle investointien omahankintamenoista. Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten arvoon. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokate on vaihdellut kuntayhtymässä vuosina 2006 - 2017 välillä 1 - 89. Tunnusluvun arvo on laskenut edelliseen tilikauteen verrattuna seitsemästä yhteen. Kuntayhtymän lainanhoitokyky on ollut tilinpäätöksessä 2017 tyydyttävä. Maksuvalmiutta kuvaava tunnusluku eli kassan riittävyys on pysynyt hyvällä tasolla.

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kuntayhtymän rahoitusrakennetta kuvaa tase ja siitä laskettavat tunnusluvut, jotka kuvaavat omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta sekä velkaisuutta. Taulukossa 7 on esitetty kuntayhtymän tase ja tunnusluvut tilikaudelta 2017 ja edelliseltä tilikaudelta 2016.

	2017	2016		2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	35 279	35 344	OMA PÄÄOMA	20 170	19 744
Aineettomat hyödykkeet	0	52	Peruspääoma	9 476	9 476
Aineettomat oikeudet	0	52	Arvonkorotusrahasto	1 006	1 006
			Edellisten kausien ylijäämä	9 263	8 756
			Tilikauden ylijäämä	426	507
Aineelliset hyödykkeet	34 548	35 223	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	9 290	9 797
Maa- ja vesialueet	3 364	3 364	Poistoero	6 915	7 422
Rakennukset	28 433	30 385	Vapaaehtoiset varaukset	2 375	2 375
Kiinteät rakenteet	17	30			
Koneet ja kalusto	248	1 361	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0	0	Lahjoitusrahastojen pääomat	57	58
2 485	81				
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA	11 746	14 132
Osakkeet ja osuudet	731	69	Pitkäaikainen		
			Lainat rahoituslaitoksilta	7 733	8 083
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Lahjoitusrah. erityiskatteet	57	58			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 927	8 330			
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	6	5			
Lyhytaikaiset saamiset	1 128	1 723	Lyhytaikainen	4 013	6 049
Myyntisaamiset	657	1 119	Lainat rahoituslaitoksilta	350	2 133
Muut saamiset	194	301	Saadut ennakot	68	252
Siirtosaamiset	278	303	Ostovelat	1 220	1 141
			Muut velat	296	368
Rahat ja pankkisaamiset	4 792	6 602	Siirtovelat	2 079	2 154
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 263	43 731	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 263	43 731

TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2017	TP 2016
Omavaraisuusaste, %	71 %	66 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	52 %	52 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	67 %	59 %
Kertynyt ylijäämä 1000 €	9 688	9 263
Lainakanta 1000 €	8 083	10 217

Taulukko 7: Kuntayhtymän tase ja siitä laskettavat tunnusluvut 2016-2017 (1000 euroa).

Tase sisältää kuntayhtymän omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaan. Erät eivät sisällä eri tulosalueiden välisiä sisäisiä eriä. Taseen loppusumma oli 41,263 milj. euroa. Taseen vastaavaa puolella merkittävin erä on aineelliset hyödykkeet, joka sisältää mm. kiinteistöt sekä koneet ja kaluston. Vastattavaa puolella suurimman ryhmän puolestaan muodostaa oma pääoma. Taseen loppusumma pieneni edelliseen tilikauteen verrattuna 2,468 milj. euroa. Tähän on vaikuttanut kuntayhtymän siirtyminen koneiden, laitteiden ja kaluston (pois lukien ajoneuvoveronalainen kaluston) hankinnassa leasingrahoitukseen (hall 18.4.2017 § 53). Kuntayhtymä myi tässä yhteydessä kuntayhtymän omistamat koneet, laitteet ja liikkuvan kaluston tasearvosta yhteensä 0,9 milj. euroa leasingrahoitusyhtiölle. Nämä vuokrattiin takaisin 48 kuukauden vuokra-ajalla.

Myös kuntayhtymän omistamat yhteiskäytössä olevat henkilöautot ja kiinteistöhuollon käytössä olevat pakettiautot korvattiin huoltoleasing-ajoneuvoilla (hall 3.1.2017 § 6). Tarpeettomaksi jääneet ajoneuvot myytiin kuntayhtymän käyttöomaisuuden myynnin perusteella yhteensä 0,066 milj. eurolla.

Kuntayhtymän omavaraisuusaste nousi viisi prosenttiyksikköä edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Tunnusluku mittaa kuntayhtymän vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Kuntataloudessa yleisesti omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellisen velkaantuneisuuden, % -tunnusluvun arvo pysyi samalla tasolla edelliseen tilikauteen verrattuna. Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä on kasvanut edelliseen tilikauteen verrattuna 0,426 milj. eurolla. Lainakanta on pienentynyt 2,563 milj. eurolla tilinpäätökseen 2016 verrattuna.

5. KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulojen ja – menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tuotot, kulut ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo- ja – menokäsitteet kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien tuotot ja kulut sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Lyhytaikaisten lainojen ja oman pääoman muutokset esitetään kuitenkin kumpikin nettoeränä joko menona tai tulona. Taulukossa 8 on esitetty kuntayhtymän tilikauden 2017 kokonaistulot ja – menot.

TULOT 2017	1 000 €	MENOT 2017	1 000 €
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	22 595	Toimintakulut	19 726
Korkotuotot	2	Korkokulut	172
Muut rahoitustuotot	1	Muut rahoituskulut	7
Tulorahoituksen korjaukset	0	Tulorahoituksen korjaukset	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-66		
Investoinnit		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 039	Käyttöomaisuusinvestoinnit	3 683
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 133
		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
		Oma pääoman muutokset	0
Kokonaistulot yhteensä	23 571	Kokonaismenot yhteensä	25 721

Taulukko 8. Kuntayhtymän kokonaistulot ja – menot 2017 (1000 euroa)

Kuntayhtymän kokonaismenot ylittivät kokonaistulot 2,150 milj. eurolla.

6. KUNTAYHTYMÄKONSERNI

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	YHDISTELTY KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN
TYTÄRYHTEISÖ / YHTIÖT Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1
YHTEENSÄ	1

Kuntayhtymäkonsernin muodostavat Salon seudun koulutus kuntayhtymä ja sen 100 % omistama tytäryhtiö Salon seudun koulutus Oy.

6.2 Konsernin ohjaus

Konsernin toimintaa ohjaamaan on laadittu omistajapolitiikan tavoitteet ja toimintaperiaatteet sekä konserniohje. Ohjeen mukaisesti kuntayhtymän valtuusto päättää konsernin vision ja strategian. Se määrittelee myös konsernin johtosuhteet ja johtamisen säännöt. Käytännössä kuntayhtymää johdetaan konsernitasoisesti. Konserniohjeella varmistetaan valtuuston tytäryhteisölle asettamien tavoitteiden, omistajapolitiittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutus.

Kuntayhtymän valtuusto on konsernin ylin päätöksentekuelin, joka kuntalain mukaan päättää kuntayhtymän ja sen konsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä konserniohjauksen periaatteet. Operatiivisesta konserniohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto, jonka muodostavat kuntayhtymän hallitus, kuntayhtymän johtaja, talousjohtaja sekä ammattiopiston rehtori. Tällä rakenteella ja konserniohjeistuksella on varmistettu riittävä konsernivalvonnan taso. Mikäli tytäryhteisön toiminta laajenee nykyisestä ja sen merkitys konsernin toiminnassa korostuu, lisätään valvontaa lisäämällä tytäryhtiön tapahtumien ja talouden raportointia.

Konsernin tuleva kehitys perustuu pääsääntöisesti kuntayhtymän toiminnan kehitykseen. Vaikka laajentamalla Salon seudun koulutus Oy:n toimintaa uusille liiketoiminta-alueille sen liikevaihtoa onkin mahdollisuus kasvattaa, ei sen merkitys konsernille muutu lähitulevaisuudessa merkittävästi.

6.3 Salon seudun koulutus Oy

Salon seudun koulutus Oy (myöh. Koulutus Oy tai osakeyhtiö) aloitti 2017 kolmannen toimintavuotensa. Vuoden alusta tutkintoon johtamaton työvoimakoulutus siirrettiin Koulutus Oy:n toteutettavaksi. Siirron syynä oli kuntalaissa mainitun siirtymäajan päätyminen. Käytännössä tämä tarkoitti kotouttamiskoulutuksen, uravalmennusten ja yhteishankintakoulutusten siirtoa osakeyhtiölle. Siirron myötä liikevaihdon arvioitiin kasvavan merkittävästi aikaisempiin toimintavuosiin verrattuna.

Työvoimakoulutukset toteutuivat liikevaihdon osalta vaihtelevasti eri koulutuksissa. Ilman yhteishankintakoulutuksia toteutuma oli 78 % ja kokonaisuutena 118 %.

Työvoimakoulutuksen asiakashankinnassa oli joissakin koulutuksissa haasteita. Liikvaihtoon vaikutti myös se, että Koulutus Oy teki yhteistyötä toteuttamalla hallinnointipalveluita yhteishankintakoulutuksissa niiden oppilaitosten ja koulutusorganisaatioiden kanssa, joilla ei ollut puitesopimusta Varsinais-Suomen ELY:n kanssa. Muiden oppilaitosten ostaman oppisopimuskoulutuksen osalta toteutuma oli myös positiivinen. Henkilöstökoulutuksissa jäätiin hieman tavoitteesta. Pedagogista kehittämistä koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden edelleen parantamiseksi on tehty tavoitteena mm. koulutuksen ja työelämäyhteistyön tiivistäminen. Kotouttamiskoulutuksissa on haettu aktiivisesti myös uusia yhteistyömuotoja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa opiskelijoiden työssäoppimisen mahdollisuuksien lisäämiseksi.

Vuoden 2017 alusta Koulutus Oy:lle pääasiallisesti työskentelevät henkilöt siirrettiin ns. vanhoina työntekijöinä osakeyhtiön palvelukseen. Siirto koski seitsemää vakituisessa työsuhteessa olevaa ja kolmea määräaikaista työntekijää. Koulutusvolyymin vaihteluihin tarvittava määräaikainen henkilöstö palkattiin suoraan Koulutus Oy:lle. Oppisopimuskoulutusten ja henkilöstökoulutusten opetuksen toteuttaminen ostettiin Salon seudun ammattiopistolta palvelusopimusten mukaisesti.

Henkilöstön siirtäminen edellytti uuden työehtosopimuksen valintaa ja ratkaisussa päädyttiin soveltamaan Sivistan työehtosopimusta. Henkilöstön siirtäminen vaikutti myös Salon seudun koulutus kuntayhtymältä ostettavan henkilöstöhallinnon palvelujen määrän kasvua.

Alla olevassa taulukossa 6 on esitetty Salon seudun koulutus Oy:n tuloslaskelma.

TULOS LASKELMA (1000 EUR)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO	2 015	375
Liiketoiminnan muut tuotot	2	0
Materiaalit ja palvelut	-637	-242
Henkilöstökulut	-478	0
Poistot ja arvonalentumiset	-26	-5
Liiketoiminnan muut kulut	-457	-93
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	419	35
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	419	35
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	419	35
Välittömät verot	-85	-7
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	334	28

Taulukko 9. Salon seudun koulutus Oy:n tuloslaskelma

Tytäryhtiön taseen loppusumma oli tilinpäätöksessä 2017 yhteensä 1,691 milj. euroa (TP 2016 0,162 milj. euroa).

6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Tilinpäätöksessä on muutettu poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelytapaa, jotta nämä eivät vaikuttaisi kunnan/kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen ylijäämäeriin. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, siltä osin kuin niihin ei sisälly vastaisia verovaikutuksia, rinnastetaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa ylijäämäeriin. Tilinpäätös on vuoden 2016 osalta muutettu vertailukelpoiseksi.

Konsernin tuloslaskelma on esitetty taulukossa 10. Konsernin tulos ennen tilinpäätöseriä ja veroja oli ylijäämäinen 0,338 milj. euroa. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvaava tunnusluku (= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$) pysyi hyvänä ollen 116 prosenttia (tilinpäätös 2016 120 %). Vuosikate ylitti 12 prosentilla suunnitelman mukaiset poistot.

KONSERNITULOSLASKELMA (1000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Toimintatuotot	24 162	26 544
Toimintakulut	-20 847	-22 136
Toimintakate	3 315	4 408
Rahoitustuotot ja -kulut	-176	-206
Korkotuotot	2	0
Muut rahoitustuotot	1	1
Korkokulut	-172	-205
Muut rahoituskulut	-7	-1
Vuosikate	3 139	4 202
Poistot ja arvonalentumiset	-2 801	-2 684
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 254	-2 684
Kertaluonteiset poistot	-545	0
Arvonalentumiset	-2	0
Tilikauden tulos	338	1 519
Verot	-85	-7
Tilikauden ylijäämä	253	1 512
TUNNUSLUVUT		
Toimintakate%	14 %	17 %
Toimintatuotot/toimintakulut, %	116 %	120 %
Vuosikate/Poistot, %	112 %	157 %

Taulukko 10. Konsernituloslaskelma

Taulukossa 11 esitetystä rahoituslaskelmasta käy ilmi, että konsernin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut positiivinen. Tulorahoituksella on pystytty kattamaan sekä investoinnit että lainanlyhennykset. Lainanhoitokate osoittaa, että konsernin tulorahoitus riittää lainakorkojen ja -lyhennysten hoitoon, ja lainanhoitokyky on tyydyttävä.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000 eur)	31.12.2017	31.12.2016
Toiminnan rahavirta	2 988	4 195
Vuosikate	3 139	4 202
Verot	-85	-7
Tulorahoituksen korjauserät	-66	0
Investointien rahavirta	-2 088	-314
Investointimenot	-3 127	-314
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 039	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	900	3 881
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 133	-429
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	2
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	27
Saamisten muutos	170	-181
Korottomien velkojen muutos	212	139
	-1 753	-442
Rahavarojen muutos	-853	3 439
Rahavarat 31.12.	5 864	6 718
Rahavarat 1.1.	6 718	3 279
TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	100 %	1338 %
Lainanhoitokate	1	7
Kassan riittävyys, pv	81	106

Taulukko 11. Konsernin rahoituslaskelma

Taulukossa 12 on esitetty konsernin tase, jonka loppusumma on pienentynyt edelliseen tilikauteen verrattuna 1,670 milj. euroa. Konsernin omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat samalla tasolla koulutuskuntayhtymän kanssa.

KONSERNITASE (1000 euroa)	31.12.2017	31.12.2016
V A S T A A V A A		
Aineettomat hyödykkeet	96	66
Aineelliset hyödykkeet	34 548	35 223
Sijoitukset	0	2
Pysyvät vastaavat yhteensä	34 644	35 291
Toimeksiantojen varat	57	58
Vaihto-omaisuus	6	5
Lyhytaikaiset saamiset	1 527	1 696
Rahat ja pankkisaamiset	5 864	6 718
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 397	8 419
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 098	43 768
V A S T A T T A V A A		
Peruspääoma	9 476	9 476
Arvonkorotusrahasto	1 006	1 006
Edellisten tilikausien ylijäämä	19 089	17 577
Tilikauden ylijäämä	253	1 512
Oma pääoma yhteensä	29 824	29 571
Toimeksiantojen pääomat	57	58
Pitkäaikainen vieras pääoma korollinen	7 733	8 083
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 485	6 056
Vieras pääoma yhteensä	12 218	14 140
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 098	43 768
TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	71 %	68 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51 %	53 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	46 %	36 %
Kertynyt ylijäämä 31.12., 1000 eur	19 342	19 089
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 eur	3 598	4 160

Taulukko 12. Konsernin tase

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 115 §:n mukaan hallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tuloista ennen varaus- ja rahastosiirtoja eli tilinpäätössiirtoja. Kuntayhtymän tulos tilikaudella 2017 on yhteensä -81 247,62 euroa. Hallitus on päättänyt esittää valtuuston hyväksyttäväksi sitovien määrärahojen poikkeamat esityksen mukaisina sekä tilikauden tuloksen -81 247,62 euron käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 506.812,85 euroa.
2. Kirjataan 425 565,23 euron ylijäämä taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämien tilille.

8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutumisvertailut –osassa esitetään, miten valtuuston asettamat sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet. Kuntayhtymän tulosalueet ovat nettobudjetissa.

Strategiaosassa valtuustotasolla sitovia ovat strategian mukaisille mittareille asetetut kuntayhtymätason tavoitteet sekä tuloskorttiin kirjatut strategisten painopisteiden mukaisille mittareille asetetut tavoitteet.

Käyttötalousoosassa valtuustotasolla sitovia ovat sekä ammattiopiston että koulutuksen järjestämispalveluiden tilikauden toimintakate. Tuloslaskelmaosassa sitova tavoite on tilikauden tulos tilinpäätöserien jälkeen. Tuloslaskelmaosan tunnusluvuista sitova on kuntayhtymän toimintakateprosentti. Investointiosassa sitovia eriä ovat kiinteän omaisuuden investointihankkeille hyväksytyt määrärahat sekä irtaimelle omaisuudelle hyväksytyt kokonaismääräraha. Rahoitusosassa valtuuston nähden sitovia eriä ovat lainakannan ja oman pääoman muutokset sekä tunnusluvuista lainanhoitokate (vähintään). Hallitukseen nähden sitovaa on kassan riittävyys (vähintään).

8.1 Strategia

Toiminnan kehittämistä on jatkettu uudistamalla kuntayhtymän strategia. Suunnittelun aikajänne on vuosien 2015 ja 2019 välinen aika. On todennäköistä, että toimintaympäristön muutokset edellyttävät suunnitelmien muuttamista jo lyhyemmällä tarkastelujaksolla – todennäköisesti strategian uudistaminen käynnistyy keväällä 2018. Nykyinen strategia painottaa erityisesti opetuksen ja opiskelun sekä niitä tukevan toiminnan kehittämistä – ne ovat luonnollisia painopisteitä myös tulevassa strategiassa.

Kuntayhtymän strategian toteutumista seurataan neljän keskeisen mittarin mukaisesti, jotka esitetty taulukossa n. Seuranta tapahtuu vuosittain, paitsi työtyytyväisyyden osalta joka toinen – parillinen - vuosi. Työtyytyväisyyden, opiskelijapalautteen ja työelämäpalautteen seuranta perustuu kohderyhmille tehtäviin kyselyihin, joissa arviointiasteikko on yhdestä viiteen.

MITTARI	TAVOITEARVO 2017	TOTEUTUMA 2017
Käyttöaste	≥ 100 %	100,1 %
Toimintakate %	≥ 9 %	13 %
Työtyytyväisyys	ei mitata 2017	ei mitattu 2017
Tulosindeksi	Suurten monialaisten koulutuksen järjestäjien ryhmässä	
	Sija 1-12	11

Taulukko 13. Kuntayhtymän strategian mittarit, tavoitearvot sekä toteutuneet luvut vuoden 2017 osalta.

Strategiassa määritellyt toimenpiteet on toteutettu suunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta yhtiöittämisselvitystä, koska että painetta toiminnan yhtiöittämiselle ei toistaiseksi ole.

8.2 Käyttötalouden toteutuminen

Kuntayhtymätasolla toimintatuotot ylittyivät yhteensä 0,464 milj. eurolla. Toimintakulut puolestaan alittuivat yhteensä 0,416 milj. eurolla verrattuna talousarvioon talousarviomuutosten jälkeen (valt 18.5.2017 § 16 ja 29.11.2017 § 39).

Kuntayhtymän tuloista valtionosuustulojen osuus on 84 prosenttia (TP2016 83 prosenttia). Taulukossa 15 on esitetty valtionosuustulojen toteutuminen talousarvioon nähden.

RAHOITUSMUOTO	YKSIKÖHINTA per opiskelija		OKM/ ENNAKKO* , 1000 eur	TULOT YHTEENSÄ, 1000 euroa					
	TA	TOT *		TA	TAM**	TA UUSI	TOT ***	TA%	MUUTOS, €
Ammatillinen peruskoulutus	9 656	9 811	15 665	15 774	-109	15 665	15 665	100 %	0
Ammatillinen lisäkoulutus			1 354	1 649	-294	1 355	1 355	100 %	0
Oppisopimuskoulutus			1 251	1 246	0	1 246	1 218	98 %	28
NAA- ja ENO -avustukset				755	-256	499	599	120 %	-100

*OKM 16.11.2017/47/221/2016

** VALT 29.11.2017 § 39

***OKM 30.12.2016/52/221/2016

Taulukko 15. Valtionosuustulot

Ammatillisen peruskoulutuksen valtakunnallinen järjestäjäkohtainen yksikköhinta oli 10.278 euroa/opiskelija, joka laski edelliseen vuoteen verrattuna 187 euroa. Kuntayhtymän järjestäjäkohtainen yksikköhinta laski 42 euroa (9 811 euroa / 9.853 euroa). Talousarvion laatimisen perusteena käytettiin OKMn vahvistamaa vuotuista opiskelijamäärää 1830 opiskelijaa (OKM/133/531/1.10.2015). OKM teki joulukuussa 2016 talousarvion 2017 hyväksymisen jälkeen uuden päätöksen (OKM/79/531/7.12.2016) kuntayhtymän vuotuisesta opiskelijamäärästä koskien vuotta 2017. Päätöksen perusteella kuntayhtymän opiskelijakiintiö nousi kymmenellä opiskelijalla 1840 opiskelijaan.

Ammatilliseen peruskoulutukseen kohdennettu 190 miljoonan euron säästötavoite vuodesta 2017 lukien toteutettiin siten, että rahoituksen perusteena käytettävä opiskelijoiden enimmäismäärä säädettiin 12,44 prosenttia koulutuksen järjestämislupien mukaista kokonaisopiskelijamäärää alemmalle tasolle. Kuntayhtymässä tämä tarkoitti sitä, että rahoituspäätöksessä opiskelijoiden enimmäismäärä oli 1611. Alkuperäisessä talousarviossa (valt 23.11.2016 § 28) ammatillisen peruskoulutuksen tuotoksi oli arvioitu 15,774 milj. euroa, joka oli 0,109 milj. euroa pienempi verrattuna OKMn rahoituspäätökseen.

OKM:n rahoituspäätöksessä 47/221/2016/16.11.2016 ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosiksi vahvistettiin yhteensä 162,1, ja rahoitus yhteensä 1,354 milj. euroa. Talousarviota 2017 laadittaessa lisäkoulutuksen tuotoksi oli arvioitu 1,649 milj. euroa eli ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus oli 0,294 milj. euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon (valt 23.11.2016 § 28). Kuntayhtymä palautti nuorten aikuisten ja maahanmuuttajakoulutukseen myönnettyä valtionavustusta yhteensä 0,256 milj. euroa. Tämä johtui siitä, että tulevien vuosien rahoituksen varmistamiseksi pyrittiin saavuttamaan OKMn koulutuksen järjestämisluvassa vahvistettu ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakiintiö 1840 siirtämällä opiskelijoita valtionavustusrahoituksesta valtionosuusrahoitukseen. Kuntayhtymän ammatillisen peruskoulutuksen painotettu opiskelijamäärä oli 1838.

Oppisopimuskoulutuksen rahoitus toteutui suunnilleen talousarvion mukaisena. Työvoimakoulutuksen myyntituotot ylittivät viisi prosenttia talousarviomuutosluvun (valt 29.11.2017 § 39), yhteensä 0,075 milj. euroa.

Valtuustolle esitettiin talousarviomuutos, koska tilinpäätösennusteen mukaan sekä tuloarviot ja menomäärärahat alittuisivat. Valtuusto hyväksyi talousarviomuutokset kokouksessaan 29.11.2017 § 39. Valtuusto oli toukokuussa 18.5.2017 § 16 hyväksynyt koulutuksen järjestämispalveluiden ja ammattiopiston menomäärärahoihin talousarviomuutokset, jotka johtuivat kuntayhtymän siirtymisestä kuntayhtymien tarvitsemien koneiden, laitteiden ja kaluston (pois lukien ajoneuvoveron alainen kalusto) hankintojen rahoittamiseen leasingrahoituksella. Tämä tarkoitti sitä, että muut toimintakulut kasvoivat leasingvuokrien verran, mutta vastaavasti poistot pienivät, koska taseessa oleva irtain omaisuutta oli myyty.

Tulosaluetasolla molemmat tulosalueet ylittivät niille asetetut sitovat toimintakate-tavoitteet. Tulosalueiden taloutta koskevat sitovat erät valtuustoon nähden on merkitty taulukkoon 16 varjostettuna. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu kuntayhtymän tuloskortissa.

TULOSALUE	Alkuperäinen TA	Talousarvio- muutokset *	TA muutoksen jälkeen (TAM)	Toteutuma	Poikkeama (TAM- TOT)
KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISPALVELUT					
Toimintatuotot	774 212	0	774 212	863 849	-89 637
Toimintakulut	5 570 357	-129 053	5 441 304	5 205 344	235 960
Toimintakate	-4 796 145	129 053	-4 667 092	-4 341 494	-325 597
Suunnitelmapoistot	-2 645 227	5 281	-2 639 946	-2 528 369	-111 577
Laskennalliset erät	7 124 660	-905 716	6 218 944	6 218 944	0
Tilikauden tulos (laskennallinen)	0		139 955	-313 684	453 639
AMMATTIOPISTO					
Toimintatuotot	21 728 839	-315 002	21 413 837	21 787 982	-374 145
Toimintakulut	14 881 364	-124 586	14 756 778	14 577 203	179 575
Toimintakate	6 847 475	-190 416	6 657 059	7 210 778	-553 719
Suunnitelmapoistot	453 338	-201 974	251 364	245 987	5 377
Laskennalliset erät	7 124 660	-905 716	6 218 944	6 218 944	0
Tilikauden tulos (laskennallinen)	-730 523		181 751	739 246	-557 495

* valt 18.5.2017 § 16 ja 29.11.2017 § 39

Taulukko 16. Yhteenveto tulosalueiden talousarvioista 2017 ja niiden toteutumisesta

Ammattiopistolla toimintakulut (eivät sisällä poistoja) alittuivat talousarvioon nähden yhdellä prosentilla, yhteensä 0,180milj. eurolla: henkilöstökulut alittuivat 0,214 milj. euroa ja palvelujen ostot 0,297 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -erä puolestaan ylittyi 0,370 milj. eurolla. Koulutuksen järjestämispalveluissa toimintakulut alittivat talousarvioluvut neljällä prosentilla, yhteensä 0,236 milj. euroa: henkilöstökulut alittuivat 0,054 milj. euroa sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,117 milj. euroa. Palvelujen ostot toteutuivat suunnitellusti.

Kuntayhtymätasolla henkilöstökulut toteutuivat kaksi prosenttia pienempänä kuin talousarviossa, yhteensä 0,268 milj. euroa. Henkilöstökulujen alittumiseen vaikutti erityisesti ammattiopiston henkilöstökulujen toteutuminen pienempänä verrattuna

talousarvioon. Osalla koulutusaloja opiskelijamäärissä ei saavutettu asetettuja tavoitteita, ja tästä syystä henkilöstöresursseja ei tarvittu suunnitelman mukaisesti. Palvelujen ostot toteutuivat kuntayhtymätasolla kymmenen prosenttia alle talousarvion: mm. asiantuntijapalveluihin varatut määrärahat toteutuivat arvioitua pienempänä. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät kymmenellä prosentilla, 0,253 milj. euroa. Tähän on vaikuttanut mm. oppimisympäristöjen kehittäminen vastaamaan opetuksen muuttuneita tarpeita.

Alla olevassa taulukossa 13 on esitetty em. toimintakulujen toteutuminen tulosalueilla:

	HENKILÖSTÖKULUT (1000 €)				PALVELUJEN OSTOT (1000 €)			
	TA	TOT	TA %	TA -TOT €	TA	TOT	TA %	TA -TOT €
Ammattiopisto	11 126	10 912	98 %	214	1 504	1 207	80 %	297
Koulutuksen järjestämispalvelut	2 080	2 026	97 %	54	1 329	1 332	100 %	-3
SSKKY yhteensä	13 205	12 938	98 %	268	2 833	2 538	90 %	294

	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT (1000 €)				MUUT TOIMINTAKULUT (1000 €)			
	TA	TOT	TA %	TA -TOT €	TA	TOT	TA %	TA -TOT €
Ammattiopisto	1 240	1 610	130 %	-370	748	690	92 %	58
Koulutuksen järjestämispalvelut	1 287	1 169	91 %	117	746	678	91 %	67
SSKKY yhteensä	2 526	2 779	110 %	-253	1 494	1 368	92 %	125

Taulukko 17. Tulosalueiden toimintakuluerien toteutuminen talousarvioon verrattuna

8.2.1 SSKKY

Kuntayhtymän organisaatiorakenne on esitetty alla olevassa kuviossa 8.

Kuvio 8. Salon seudun koulutus kuntayhtymän organisaatio

Kuntayhtymän käyttötalouden toimintatuotot ja toimintakulut sekä toimintakate on esitetty alla olevassa taulukossa 18. Koska toimintatuottojen talousarviossa ennakoitu tavoitearvo ylittyi 0,4 milj. eurolla ja toimintamenoarvio alittui 0,4 milj. eurolla, koulutus kuntayhtymän toimintakatetavoite ylittyi 0,9 milj. eurolla. Toimintakateprosentti toteutui neljä prosenttiyksikköä tavoitearvoa suurempana.

	TA	TALOUSARVIO- MUUTOS	TA MUUTOKSEN JÄLKEEN	TOTEUTUMA	TA -TOT €
Toimintatuotot	22 503	-315	22 188	22 652	-464
Toimintakulut	-20 452	254	-20 198	-19 783	-416
Toimintakate	2 051	-61	1 990	2 869	-879
TOIMINTAKATE%	9 %		9 %	13 %	

Taulukko 18. Kuntayhtymän käyttötalouden toimintatuotot ja toimintakulut sekä toimintakate.

Kuntayhtymän tulokorttiin asetetut tavoitteet on suurelta osin saavutettu. Suoritettujen tutkintojen ja tutkinnon osien määrä tosin jäi asetetun tavoitteen alle. Myös ensisijaisten hakijoiden määrä jäi alle tavoitteen.

Hanketoiminnan osalta toteutettujen hankkeiden omarahoitusosuudet olivat ennakoituja suurempia. Syynä on ollut voimakas panostus opetuksen ja sitä tukevien toimintojen kehittämiseen. Merkittävä osa tästä kehitystyöstä on toteutettu omalla rahoituksella.

Tilojen käyttöasteessa on edelleen kehittämisen varaa, mutta tilasuunnitelman toteutuminen korjaa myös tätä tilannetta.

SSKKY tuloskortti 2017							
STRATEGINEN PAINOPISTE	INDIKAATTORI	MITTARI	Tavoite			Tulos	
			OPS	NT	OPSO	OPS	NT
Pedagogiset ratkaisut	Tutkintojen suorittaminen	Suoritettujen perustutkintojen määrä (vähintään) <u>OPS perusteinen</u> : valmistuneet ko. vuoden lopussa / kolme vuotta aikaisemmin aloittaneet <u>Näyttötutkinto</u> : tutkintojen määrä / ko. vuonna opiskelun lopettaneet Tutkinnon suorittaneet / ko. vuonna päätyneet tutkintotavoitteiset oppisopimukset Suoritettujen erikois- ja ammattitutkintojen määrä / ko. vuonna opiskelun lopettaneet	>70%			68 %	
	Tutkinnon osien suorittaminen	Valtionosuusrahoitteinen koulutus suoritettut tutkinnon osat (vähintään kpl)	8500			7314	
	Keskeyttäminen	VOS-rahoitteinen koulutus, eronneet opiskelijat (ko. vuonna eronneet / opiskelijamäärä) (Lasketaan mukaan kaikki muut paitsi SSKKY:n sisällä toiseen opiskelupaikkaan siirtyneet - tavoite enintään)	9 %			7 %	
		Ko. vuonna puretut oppisopimukset / opiskelijavirtauma ko. vuonna (enintään)	6 %			5 %	
	Asiakas-tyytyväisyys	Opiskelijoiden tyytyväisyys koulutukseen. Asteikko 1..5 (vähintään)	3,8			4,1	
	Työelämäpalaute	Työpaikkaohjaajien / oppisopimuksen työpaikkakouluttajien palaute. Asteikko 1..5 (vähintään)	3,8			4,4	
	Opiskelijoiden työllistyminen	Valmistumisen jälkeen työllistyneet opiskelijat (vähintään)	65 %			71 %	
	Jatko-opintoihin hakeneet	Koulutuksen päättymisen jälkeen korkea-asteelle hakeneet opiskelijat (vähintään)	15 %			21 %	
Palveluiden tuottaminen	Tilojen käyttöaste	Teorialuokat + harjoitustilat (vähintään)	75 %			60 %	
	Käytössä olevien tilojen pinta-ala	Kaikki kuntayhtymän käytössä olevat tilat (enintään)	42 078 m ²			40 956 m ²	
	Tilakustannukset	Nettokustannukset sisältäen poistot ja rahoituskulut (enintään)	9€ /kk/m ²			9 € /kk/m ²	
	Hanketoiminta	Hankkeiden omarahoitusosuus hankkeiden kustannuksista (enintään)	20 %			21 %	
	Opetustoiminnan kustannukset	Toimintakate (vähintään)	31,7 %			32,6 %	
		KJP:n osuus kuntayhtymän toimintakuluista (enintään)	27,0 %			26,0 %	
	Opiskelija-paikkojen käyttöaste	<u>Näyttötutkinto</u> : VOS opiskelijat / painotettu ka (lisäkoulutuksen myöntö) <u>VOS lisäkoulutus</u> toteutuneet otv / myönnetty otv <u>OPS perusteinen</u> : Laskentapäivien painotettu ka / kiintiön painotettu ka <u>Oppisopimus</u> : Lisäkoulutuskiintiön käyttöaste	>100			100,2 %	
Ammattiyhteisö	Henkilöstön tyytyväisyys	Parillisina vuosina toteutettava henkilöstökysely. Asteikko 1..5. (vähintään)	Ei toteuteta			Kysely toteutetaan seuraavan kerran 2018	
	Hakeutuminen koulutukseen	Näyttötutkinto: Hakijat / VOS aloituspaikat OPS perusteinen: Ensisijaiset hakijat / yhteishaun aloituspaikat Uusien oppisopimusten määrä (vähintään)	0,8			220	
	Pedagoginen pätevyys	Päätöimisten opettajien/kouluttajien pedagoginen pätevyys (vähintään)	93 %			95 %	
	Henkilöstön kehittäminen	Henkilöstön kehittämiseen käytetyt päivät keskimäärin / henkilö (vähintään)	4,4			3,3	

OPS = opetussuunnitelmaperusteinen koulutus

NT = näyttötutkinto

OPSO = oppisopimuskoulutus

8.2.2 Koulutuksen järjestämispalvelut

Vastuhenkilö: Talusjohtaja

Kuvio 9: Koulutuksen järjestämispalveluiden organisaatio

Koulutuksen järjestämispalveluiden toimintaa ohjasi talousarviovuodelle asetetut strategiset toimenpiteet sekä tulosyksiköiden toimintasuunnitelmissa asetetut tavoitteet. Tulosaluetasolla koulutuksen järjestämispalveluiden tavoitteena on laadukkaiden palveluiden tuottaminen opetukselle mahdollisimman kustannustehokkaasti. Mittarina tälle tavoitteelle on tulosalueen kustannusten suhteellinen osuus koko kuntayhtymän kustannuksista. Tavoitearvo vuodelle 2017 oli enintään 27 prosenttia, joka toteutui: toteutuneiden kustannusten osuus oli 26 prosenttia kaikista kustannuksista. Alla on esitetty taulukossa 19 koulutuksen järjestämispalveluiden tuloslaskelma (1000 eur):

	TP2016	TA2017	TAM	TA2017 UUSI	TOT
Toimintatuotot	589	774		774	864
Toimintakulut	-5 499	-5 570		-5 441	-5 205
Henkilöstökulut	-2 215	-2 080		-2 080	-2 026
Palvelujen ostot	-1 265	-1 469	140	-1 329	-1 332
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 335	-1 287		-1 287	-1 169
Avustukset	-4	0		0	0
Muut toimintakulut	-680	-735	-11	-746	-678
Toimintakate (SITOVA)	-4 910	-4 796		-4 667	-4 341
Rahoitustuotot ja -kulut	-206	-190	20	-170	-170
Vuosikate	-5 116	-4 986		-4 837	-4 511
Poistot ja arvonalentumiset	-2 122	-2 645	5	-2 640	-2 528
Tilikauden tulos	-7 238	-7 631		-7 477	-7 039
Varausten ja rahastojen muutos	-977	507	891	1 398	507
Tilikauden yli-/alijäämä	-8 214	-7 125		-6 079	-6 531
KJP:N KULUJEN OSUUS SSKKY:N KULUISTA, enintään (SITOVA)	23 %	27 %		27 %	26 %

Taulukko 19. Koulutuksen järjestämispalveluiden tuloslaskelma, 1000 eur

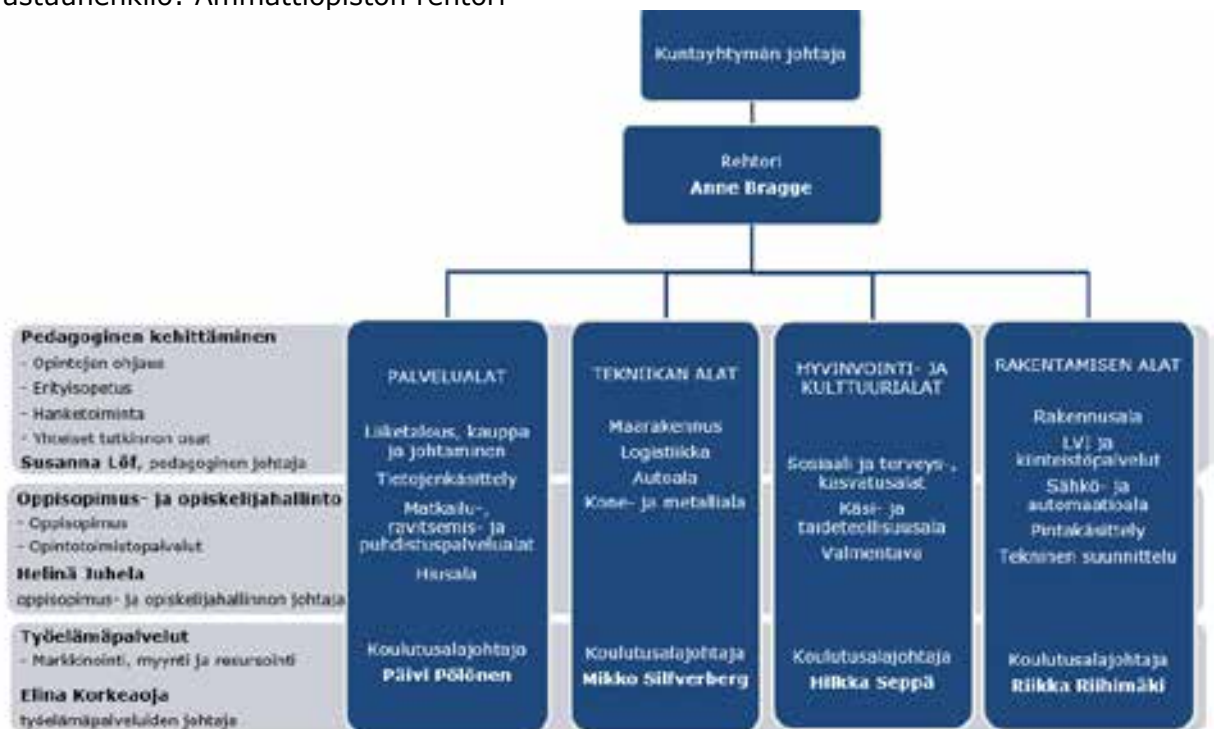
Strategisten toimenpiteiden lisäksi keskeisiä toimenpiteitä talousarviovuonna 2017 olivat:

- Järjestelmähankkeissa talous- ja henkilöstöhallintojärjestelmien kilpailuttamista varten talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit päivitettiin. Itse järjestelmän kilpailutus siirtyi vuodelle 2018. Prosessiohjatun sähköisen asiantuntijajärjestelmän käyttöönotto aloitettiin talousarviovuonna 2017. Järjestelmästä otettiin käyttöön kirjaamo- ja osittain viranhaltijapäätösosio. Käyttöönotto jatkuu vuonna 2018 sähköisen kokoustamisen osalta. Sähköistä kilpailuttamista varten kuntayhtymään hankittiin Cludia-kilpailutusjärjestelmä, joka otetaan käyttöön vuonna 2018.
- Toukokuussa 2018 voimaanastuva tietosuoja-asetukseen liittyen tietohallinnossa aloitettiin GDPR-valmiuden rakentaminen. Win 10 ja Office 2016 käyttöönotosta saatiin toteutettua 50 prosenttia. Käyttöönotto saatetaan loppuun vuoden 2018 aikana. Käyttöönoton aikatauluun on vaikuttanut tietohallinnon henkilöstöressurssin pieneneminen.
- Kiinteistöjen määräaikaistarkastusten ja niiden raporttien tallentamisessa sähköiseen huoltokirjaan otettiin käyttöön ilmanvaihdon, turvavalojen ja palotarkastusten tietojen kirjaaminen. Työ jatkuu edelleen 2018.
- Kuntayhtymän kaikkien kiinteistöjen kiinteistöautomaatiikka yhtenäistettiin 2017. Näin saatiin yhteen näkymään kaikki kiinteistöjen hälytykset, ja pystytään nopeammin reagoimaan hälytyksiin.
- Laitoshuollossa mukautettiin siivoustyön mitoitus uusiin henkilöstömääriin ja kuntayhtymän tilasuunnitelmaan. Lisäksi laitoshuollossa otettiin kokeilujakson jälkeen käyttöön työnkierto, jolla varmistetaan laitoshuollon työn tasapuolinen jakaantuminen ja työntekijöiden monitaitoisuus.
- Kestävän kehityksen edistämiseksi kaikissa kuntayhtymän henkilökunnan ja opiskelijoiden taukotiloissa otettiin käyttöön biojäteastiat.
- Ruokahuollossa jatkettiin yhteistyön muuttamista suunnitelmalliseksi tekemiseksi majoitus- ja ravitsemiskoulutusalan kanssa. Myös ruokahuollossa toteutettiin työnkierto keittiöiden välillä, joka vahvistaa ruokahuollon henkilöstön ammattitaitoa ja moniosaamista.

Kuten aikaisempinakin vuosina koulutuksen järjestämispalveluiden tavoitteena oli tarjota opiskelijoille vähintään 22 työssäoppimispaikkaa. Vuoden 2017 aikana koulutuksen järjestämispalveluiden tiimit tarjosivat yhteensä 49 työssäoppimispaikkaa: henkilöstö- ja taloushallinnossa oli 1 työssäoppijaa, ruokahuollossa 11, laitoshuollossa 28, kiinteistöhuollossa 4 sekä tietohallinnossa 5.

8.2.3 Salon seudun ammattiopisto

Vastuuhenkilö: Ammattiopiston rehtori

Kuvio 10. Salon seudun ammattiopiston organisaatiokaavio

Vuoden 2017 aikana on valmistauduttu ammatillisen koulutuksen reformin mukaisiin muutoksiin. Kehittämistyön haasteellisuutta on lisännyt se, että varsinaiset päätökset 1.1.2018 voimaan astuvasta laista saatiin vasta elokuussa 2017. Keskeistä uudessa lainsäädännössä on nuorten ja aikuisten koulutuksen toteutuksen yhdenmukaistaminen. Rahoituksen muutos painottaa aikaisempaa enemmän tutkintosuoritusten määriä sekä koulutuksen vaikuttavuutta, jota tullaan mittaamaan opiskelijoiden työllistymisellä ja jatko-opintoihin siirtymisellä sekä opiskelija- ja työelämäpalautteella.

Vaikka lakimuutos heijastuu lähes kaikkeen oppilaitoksen toimintaan, on Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön taholta ohjeiden saaminen ollut hidasta toiminnan kehittämisen tueksi.

Lain vaatimusten mukaisesti opintoihin hakeutumisväylänä tulee kehittää jatkuvaa hakua. Ammattiopistossa tämä käytäntö on jo 2017 ollut käytössä. Nuorten ikäluokkien pienentyessä on entistä tärkeämpää pystyä joustavasti tarjoamaan aikuisopiskelijoille reitti tutkintotavoitteeseen koulutukseen.

Koulutuksen toteuttamisen rakenteiden osalta on useilla aloilla otettu 2017 syksyllä käyttöön ns. tarjotinmallit, johon opetussuunnitelman perusteiden mukaiset opetustapahtumat on aikataulutettu tarjolle. Opiskelijat kiinnitetään näihin opetustapahtumiin oman opiskelusuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on, että opiskelija voisi entistä joustavammin edetä opinnoissaan omien voimavarojensa, opiskeluvalmiuksiansa ja tavoitteidensa mukaisesti. Tarjotinmalli rakenteena tukee yksilöllistä

etenemistä. Tämä edellyttää kuitenkin opettajalta vahvaa tutkinnon rakenteen tuntemusta ja monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä opiskelijan osaamisen hankkimiseksi.

Opiskelun keskeyttämisen vähentäminen on ollut yhtenä tavoitteena. Opiskelijoille on aikaisempaa enemmän suunniteltu heti opintojen alkuun työelämään tutustumisjakso oman alan työtehtäviin perehtymiseksi ja opintoihin motivoitumisen vahvistamiseksi. Niille opiskelijoille, jotka ovat kokeneet hakeutuneensa väärälle alalle, on ohjauksella haettu sopivampi koulutusala. Opintojen sujumiseksi opiskeluvalmiuksia kehittävä paja mm. matikkapaja, suomenkielen paja, työnhakupaja jne. ovat tarjonneet lisätukea yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Salon kaupungin työpajojen ja etsivän nuorisotyön kanssa on tiivistetty yhteistyötä opinnollistamalla myös työpajajaksoja. Erityisopetuksessa lisätukea ovat antaneet niin erityisopettajat kuin ammatilliset ohjaajatkin.

Opetushenkilöstön työhön muutos asettaa uusia haasteita. Opiskelija-hallintojärjestelmää on käytettävä työvälteenä opiskelijan opintojen suunnittelemiseksi ja yksilöllisesti etenevien opiskelijoiden opintojen seuraamiseksi. Työelämän kanssa tehdään myös aikaisempaa enemmän yhteistyötä, työssäoppiminen muuttuu koulutussopimukseksi ja oppisopimukseksi. Sopimus edellyttää, että työpaikalla on tiedossa mitä tutkinnonvaatimuksen mukaisia työtehtäviä työpaikalla käytännön töiden yhteydessä tulee opetella. Tutkinnonosien näytöt tulee jatkossa suunnitella pääasiassa työelämässä tapahtuvaksi. Opiskelijan urasuunnittelu jatko-opintoihin tai työllistymiseksi on myös jatkossa osa opettajan työtä.

Uudet toimintatavat koulutusten suunnittelussa, uusien työvälteen ja opetusmenetelmien käyttöönotossa vaatii pitkäjänteistä henkilöstön perehdyttämistä ja kouluttamista. Vuoden 2017 aikana on ollut lukuisia perehdytys- ja koulutustapahtumia. Muutoksen onnistumiseksi tarvitaan myös työryhmätasolla tiivistä yhteistyötä ja mahdollisuutta keskusteluun millä työskentelytavoilla lain asettamat uudet haasteet saavutetaan. Erilaisten kehittämishankkeiden kautta on myös saatu lisäresursseja ja tukea kehittämistyön eteenpäin viemiseksi.

Muutoksen laajuus ja kohdentuminen niin rakenteisiin kuin yksittäisiin ohjeisiin ja työvaiheisiin on ollut muutoksen johtamisen kannalta haasteellista. Valmiita ratkaisuja ja vastauksia ei ole ollut siinä aikataulussa kuin henkilöstö on niitä odottanut. Eri koulutusaloilla ja työryhmissä kehittämishaasteet ovat vaihdelleet ja muutoksen läpiviemiseen tarvitaan erilaista tukea ja kannustusta. Vuosi on ollut työntäyteinen ja haastava, muutosvaatimukset ja pienenevät resurssit ovat heijastuneet tekemisessä. Kuitenkin strategisten tavoitteiden osalta on menty eteenpäin ja on saavutettu onnistumisia. Lainsäädännön mukaisten muutosvaatimusten kehittämistyö tulee jatkumaan lähivuodet – onhan kyseessä ammatillisen koulutuksen historian suurin muutos.

	TP2016	TA2017	TAM	TA2017 UUSI	TOT
Toimintatuotot	25 910	21 729	-315	21 414	21 788
Toimintakulut	-16 632	-14 881		-14 757	-14 577
Henkilöstökulut	-13 024	-11 263	137	-11 126	-10 912
Palvelujen ostot	-1 454	-1 634	130	-1 504	-1 207
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 408	-1 240		-1 240	-1 610
Avustukset	-169	-183	43	-140	-160
Muut toimintakulut	-578	-563	-185	-748	-690
Toimintakate (SITOVA)	9 278	6 847		6 657	7 211
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-5	-5	-7
Vuosikate	9 278	6 847		6 652	7 204
Poistot ja arvonalentumiset	-557	-453	202	-251	-246
Tilikauden tulos	8 721	6 394		6 401	6 958
Laskennalliset erät	-7 114	-7 125	906	-6 219	-6 219
Tilikauden yli-/alijäämä	1 607	-731		182	739
TOIMINTAKATE% (SITOVA)	36 %	32 %		31 %	33 %

Taulukko 20. Ammattiopiston tuloslaskelma, 1000 eur

Ammattiopisto saavutti varsin hyvin niin strategiset kuin taloudellisetkin tavoitteet. Opiskelijamääriin vaikutti mm. rahoituksen vähentyminen työvoimakoulutuksessa ja tutkintoon johtamattoman työvoimakoulutuksen opiskelijoiden siirtymisestä Salon seudun koulutus Oy:n asiakkaiksi.

Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijahankinnassa oli haasteita. Perusopetuksesta siirtyvien opiskelijoiden määrä jäi tavoitteesta noin 200 opiskelijan verran. Opiskelijapaikkojen täyttämiseksi ammatilliseen peruskoulutukseen otettiin suunniteltua enemmän aikuisopiskelijoita. Lisäksi Nuorten aikuisten osaamishjelmasta ja maahanmuuttajien osaamishjelmasta jouduttiin siirtämään opiskelijat ammatillisen peruskoulutuksen rahoitukselle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa oli opiskelijakiintiö 1840. Opiskelijoita oli vuoden 2017 aikana yhteensä 2665.

Ammatillisen lisäkoulutuksen osalta valtiosuus oli arvioitua pienempi. Käytettävissä oli 162 opiskelijatyövuotta. Vuoden 2017 aikana suorittamassa tutkintoa tai tutkinnonosia oli 335 opiskelijaa.

Oppisopimuskoulutuksessa oli edelleen kysyntää niin ammatillisen peruskoulutuksen kuin ammatillisen lisäkoulutuksenkin osalta ja tavoitteet saavutettiin lähes suunnitellusti. Opiskelijamäärä oli 258.

Vaikka työvoimakoulutuksessa määrärahat vähenivät edellisiin vuosiin verrattuna, toteutui syksyllä kuitenkin metallialan työvoimatarpeeseen vastaamiseksi koulutusten lisähankintoja. Työvoimakoulutuksessa oli vuoden aikana kaiken kaikkiaan 154 opiskelijaa.

8.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosassa valtuuston kuntayhtymälle asettama toimintakateprosenttitaivoite ylitettiin neljällä prosenttiyksiköllä. Tilikauden ylijäämä toteutui neljä prosenttia suurempana kuin asetettu tavoite (valt 29.11.2016 § 39).

	TA	TALOUS-ARVIO- MUUTOKSET *, **	TA UUSI	TOT	POIKKE- AMA (TA UUSI - TOT)	TOT%
Toimintatuotot	22 503		22 188	22 652	-464	102 %
Myyntituotot	20 825	-112	20 714	20 748	-34	100 %
Tuet ja avustukset	1 356	-256	1 100	1 185	-86	108 %
Muut toimintatuotot	322	53	375	719	-344	192 %
Toimintakulut	-20 452		-20 198	-19 783	-416	98 %
Henkilöstökulut	-13 343	137	-13 205	-12 938	-268	98 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	<i>-10 570</i>	<i>113</i>	<i>-10 457</i>	<i>-10 341</i>	<i>-116</i>	99 %
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>-2 773</i>	<i>24</i>	<i>-2 748</i>	<i>-2 596</i>	<i>-152</i>	94 %
Palvelujen ostot	-3 102	270	-2 833	-2 538	-294	90 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 526	0	-2 526	-2 779	253	110 %
Avustukset	-183	43	-140	-160	20	114 %
Muut toimintakulut	-1 298	-196	-1 494	-1 368	-125	92 %
Toimintakate	2 051		1 990	2 869	-879	144 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-190		-175	-176	1	101 %
Korkotuotot	0		0	2	-2	***
Muut rahoitustuotot	0		0	1	-1	
Korkokulut	-190	20	-170	-172	2	101 %
Muut rahoituskulut	0	-5	-5	-7	2	
Vuosikate	1 861		1 815	2 693	-878	148 %
Poistot ja arvон alentumiset	-3 099	207	-2 891	-2 774	-117	96 %
Tilikauden tulos	-1 237		-1 076	-81	-995	
Varausten ja rah. muutokset	507		1 398	507	891	36 %
Poistoeron muutos	-385	891	507	507	0	100 %
Varausten muutos	891	0	891	0	891	
Tilikauden ylijäämä	-731		322	426	-104	132 %
Toimintakate%	9 %	8 % * ; 9 % **	9 %	13 %		

* valt 18.5.2017 § 16; ** valt 29.11.2017 § 39

Taulukko 21. Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2017 (1000 euroa)

8.4 Investointiosan toteutuminen

Investointimäärärahat on vahvistettu valtuustossa erikseen kiinteälle ja irtaimelle omaisuudelle. Kiinteä omaisuus käsittää pääosin kuntayhtymän kiinteistöjen investointihankkeet. Talousarviovuoden 2017 kiinteistöhankeet olivat Taitajankatu 8 uudisrakennuksen rakentaminen sekä hiusalantilojen muutostyöt Taitajankatu 6 kiinteistöön.

Valtuusto korotti sekä hiusalan tilojen muutostöihin että Taitajankatu 8 uudisrakennukseen varattuja hankekohtaisia investointimäärärahoja yhteensä 1,280 milj. euroa (valt 16.2.2017 § 5), jolloin hiusalan muutostöiden hankekohtainen määräraha nousi 0,394 milj. euroon ja Taitajankatu 8 uudisrakennuksen 2,800 milj. euroon. Valtuusto kohdensi talousarviovuodelle 2017 hiusalan muutostöihin lisää investointimäärärahaa yhteensä 0,280 milj. euroa. Taitajankatu 8 uudisrakennukseen valtuusto kohdensi yhteensä 1,720 milj. euroa. Investointiosan kokonaismääräraha 2,165 milj. euroa pysyi ennallaan.

Valtuuston hyväksymässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2017 – 2019 valtuusto on myöntänyt hallitukselle päätösvallan kiinteistökohtaisen hankemäärä-

rahan jaksottamisesta kokonaiskustannusarvion puitteissa, silloin kun kiinteistöhanke jaksottuu kahdelle tai useammalle vuodelle. Tämän perusteella hallitus jaksotti Taitajankatu 8 uudisrakennushankkeelle (hall 17.10.2017 § 145) vuodelle 2017 yhteensä 2,400 milj. euroa ja vuodelle 2018 yhteensä 0,400 milj. euroa. Jaksottaminen johtui siitä, että kuntayhtymä ja pääurakoitsija olivat neuvottelleet aikataulun nopeuttamisesta, siten että rakennustekniset työt valmistuisivat jo vuoden 2017 puolella. Pääurakoitsija oli yhteisymmärryksessä ali-/sivu-urakoitsijoiden kanssa sopinut nopeutetusta aikataulusta. Vuoteen 2018 on jäänyt lähinnä kalustamista sekä Mariankadun kiinteistössä olevien koneiden ja järjestelmien purkua, siirtoja ja asennuksia uudisrakennukseen.

Rakennusurakka on edennyt nopeutetun aikataulun mukaisesti kokonaisuutena hoidon puitteissa. Myös hiusalantilojen muutostyöt toteutuivat päivitetyn aikataulun ja investointimäärärahojen mukaisesti. Kiinteässä omaisuudessa oli vielä varattu investointimäärärahaa ilmanvaihtokoneiden uusimiseen. Tämä investointi päätettiin siirtää toteutettavaksi vuonna 2018, ja määrärahat on varattu käyttötalousosaan hankkeen luonteen mukaisesti. Kokonaisuutena kiinteän omaisuuden investointimäärärahat toteutuivat suunnitellusti.

Irtaimessa omaisuudessa valtuusto päätti kokouksessaan 18.5.2017 § 16 vahvistaa uudeksi määrärahaksi 50 000 euroa ja investointituloarvioksi 1,066 milj. euroa. Tämä muutos liittyi kuntayhtymän siirtymisestä koneiden, laitteiden ja kaluston hankinnan rahoittamiseen leasingrahoituksella. Lisäksi valtuusto päätti myöntää samassa kokouksessa investointimäärärahan tytäryhtiölle annettuun aporttiin yhteensä 0,664 milj. euroa. Valtuusto oli päättänyt kokouksessaan 23.11.2016 § 26 luovutettavan liiketoiminnan siirrosta kuntayhtymän tytäryhtiölle, Salon seudun koulutus oy:lle. Tämän päätöksen mukaan vuoden 2017 talousarviota täydennetään myöhemmin aporttiluovutuksen johdosta. Hallitus täsmensi aporttiomaisuuden luovutuskirjaan luovutettavan toiminnan liikearvon sekä luovutettavaan toimintaan liittyvien myyntisaamisten arvon kuntayhtymän tilinpäätöksen 2016 valmistuttua.

Irtaimen omaisuuden investointimäärärahat ylittyivät 0,120 milj. eurolla. Ylittymiseen vaikuttivat leasingrahoitukseen siirtyneeseen kalustoon kuuluvien kahden traktorin ja linja-auton lunastuksen kierrättäminen kuntayhtymän kautta. Kierrättäminen tehtiin siksi, että tämän kaluston hankinta tapahtui siirtymävaiheessa, ja leasingrahoituksen jaksotuskausien vaihtumisen takia kuntayhtymä lunasti ensin kaluston itselleen, ja myi myöhemmin kesällä sen rahoitusyhtiölle ja vuokrasi takaisin.

Taulukossa 22 on esitetty yhteenveto investointien toteutumisesta talousarviovuonna.

	Hanke- kohtainen määräraha	Alku- peräinen TA	Talousarvio- muutokset (valt 16.2.2017 § 5)	TA muutosten jälkeen (TAM)	Määrärahan jaksottaminen (hall 17.10.2017, 145 §)	TA jaksottamisen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama (TAM- TOT)
Uudisrakennus, Taitajankatu 8	2 800	2 000	0	1 720	680	2 400	2 478	-78
Logistiikka/varasto-, rakennus- ja puuala	2 800	2 000	-280	1 720	680	2 400	2 478	-78
Taitajankatu 6	394	165		445		445	371	74
Hiusalan uusien tilojen muutostyöt	394	100	280	380		380	371	9
Ilmanvaihtokoneiden uusiminen		65		65		65	0	65
KIINTEÄ YHTEENSÄ, investointimenot	3 194	2 165	0	2 165	680	2 845	2 849	-4

	Alku- peräinen TA	Talousarvio- muutokset (valt 18.5.2017 § 16)	TA muutosten jälkeen (TAM)			Toteutuma	Poikkeama (TAM- TOT)	
IRTAIN OMAISUUS, yhteensä (määrärahan kohdistaminen hall. 2017 §)	285	-235	50			50	170	-120
Ammattiopisto	225	-195	30			30	170	-140
Koulutuksen järjestämispalvelut	60	-40	20			20	0	20

OSAKKEET JA OSUDET								
Apportti tytäryhtiölle	0	664	664			664	664	0
	0	664	664			664	664	0

INVESTOINTIMENOT, yhteensä	2 450	429	2 879	680	3 559	3 683	-124
-----------------------------------	--------------	------------	--------------	------------	--------------	--------------	-------------

	Alku- peräinen TA	Talousarvio- muutokset (valt 18.5.2017 § 16)	TA muutosten jälkeen (TAM)			Toteutuma	Poikkeama (TAM- TOT)
IRTAIN OMAISUUS, investointitulot		1 066	1 066			1 039	-27
Irtaimen omaisuuden myyntitulot	0	1 066	1 066			1 039	-27
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ		1 066	1 066			1 039	-27

Taulukko 22. Investointiosan toteutuminen 2017 (1000 euroa)

8.5 Rahoitusosan toteutuminen

Alla olevassa taulukossa 23 on esitetty kuntayhtymän rahoitusosan toteutuminen.

	TA	Talousarvio- muutos (valt 18.5.2017 § 16 ja valt 29.11.2017 § 39) *	TA muutosten jälkeen (TAM)	Toteutuma	Poikkeama (TAM- TOT)
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	1 861		1 815	2 627	-878
Vuosikate	1 861	-46	1 815	2 693	-878
Tulorahoituksen korjauserät				-66	
Investointien rahavirta	-2 450		-2 493	-2 644	151
Investointitulot	0	1 066	1 066	1 039	27
Investointimenot	-2 450	-1 109	-3 559	-3 683	124
Toiminta ja investoinnit, netto	-589		-678	-17	-727
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset	-417		-2 133	-2 133	1 716
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (SITOVA)	0			0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-417	-1 716	-2 133	-2 133	1 716
Lyhytaikaisen lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset (SITOVA)	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutos	0			341	-341
Rahoituksen rahavirta	-417		-2 133	-1 792	1 375
Rahavarojen muutos	-1 006		-2 811	-1 809	648

* sisältää myös Taitajankatu 8 uudisrakennuksen määrärahan jaksottamisen hall 17.10.2017, 145 §

Lainanhoitokate *, >1 (SITOVA VALTUUSTOON)	2	1
Kassan riittävyys, vähintään 30pv (HALLITUKSEEN NÄHDEN SITOVA)	50	68

*valt 18.5.2017 § 16

Taulukko 23. Rahoitusosan toteutuminen 2017 (1000 euroa)

Valtuustoon nähden sitovaksi määritelty oman pääoman muutos toteutui suunnitellun mukaisesti. Lainakannan muutokset toteutuivat 1,716 milj. euroa suurempana. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2017 – 2019 valtuusto päätti, että maksuvalmiuden salliessa kuntayhtymä pyrkii lyhentämään vierasta pääomaa etupainotteisesti. Kuntayhtymä lyhensi yhden lainan jäljellä olevan pääoman korkoineen tammikuussa 2017. Rahoitusosan tunnusluvussa valtuustoon nähden sitova lainanhoitokate ja hallitukseen nähden sitova kassan riittävyys toteutuivat tavoitteen mukaisesti. Lainanhoitokate on tyydyttävällä ja kuntayhtymän kassan riittävyys hyvällä tasolla.

Talousarvion käyttötalous- ja tuloslaskelmaosista siirtyvä toiminnan rahavirta toteutui 0,878 milj. euroa talousarviota parempana. Tähän vaikutti vuosikatteen toteutuminen ennakoita suurempana. Investointien rahavirta toteutui 0,151 milj. euroa suurempana talousarvioon verrattuna.

Valtuuston hyväksymien rahoituksen perusteiden (valt 22.5.2012, 10 §) mukaisesti pitkäaikaista vierasta pääomaa ei ole käytetty käyttötalouden menojen kattamiseen, vaan ainoastaan toiminnallisesti ja taloudellisesti mielekkäiden investointien rahoittamiseen. Kuntayhtymä on hajauttanut rahoitusperusteiden mukaisesti lainamäärän korkoriskiä eri korkoperusteisiin. Vieraan pääoman määrä ilmenee taseesta. Sen erääntymisaikataulu ja koronvaihtosopimuksen markkina-arvo on raportoitu taseen liitetiedoissa.

8.6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Talousarvion sitovista määrärahoista ja tuloarvioista on esitetty alla oleva yhteenvetotaulukko, johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymien erien talousarvio, toteutuma ja poikkeama. Sitovuustasossa N tarkoittaa nettositovuustasoa ja B tarkoittaa bruttositovuustasoa.

	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT					
	SITO- VUUS N B	TA	TALOUS- ARVIO- MUUTOK- SET *	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN (TAM)	TOTEU- TUMA (TOT)	POIKKE- AMA (TA - TOT)	TA	TALOUS- ARVIO- MUUTOK- SET *	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN (TAM)	TOTEU- TUMA (TOT)	POIKKE- AMA (TAM- TOT)
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Nettoyksiköt											
Koulutuksen järjestämispalvelut	N	4 796	-129	4 667	4 341	326					
Ammattiopisto	N						6 847	-190	6 657	7 211	-554
TULOSLASKELMAOSA											
Tulorahoituksen korjauserä: pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot										-66	66
Korkotulot										2	-2
Muut rahoitustulot										1	-1
Korkomenot	B	190	-20	170	172	-2					
Muut rahoitusmenot			5	5	7	-2					
INVESTOINTIOSA											
Kiinteä omaisuus	B	2 165	680	2 845	2 849	-4					
Taitajankatu 8, uudisrakennus	B	2 000	400	2 400	2 478	-78					
Taitajankatu 6, hiusalat	B	100	280	380	371	9					
Taitajankatu 6, ilmanvaihtokoneiden uusiminen	B	65		65	0	65					
Osakkeet	B	0	664	664	664	0					
Apportti Salon seudun koulutus Oy	B	0	664	664	664	0					
Irtain omaisuus	B	285	-235	50	170	-120					
Käyttöomaisuuden myynti							0	1 066	1 066	1 039	27
RAHOITUSOSA											
Lainakannan muutokset	N										
Pitkäaik. lainojen lisäys											
Pitkäaik. lainojen väh.		417	1 716	2 133	2 133	-1 716					
Lyhytaik. lainojen muut.											
Oman pääoman muut.	B	0			0	0					
Vaikutus maksuvalim.										341	
YHTEENSÄ		7 853	2 681	10 534	10 337	-1 519	6 847	876	7 723	8 528	-464

* valt 18.5.2017 § 16 ja 29.11.2017 § 39

Taulukko 24. Yhteenvetotaulukko valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2017 (1000 euroa)

Liite 1

	Toteutunut
Ammatillinen peruskoulutus 20.1.	1 785
Ammatillinen peruskoulutus 20.9.	1 913
Ammatillinen peruskoulutus yhteensä	1 838
Oppisopimus lisäkoulutus 20.1.	250
Oppisopimus lisäkoulutus 20.9.	229
Oppisopimus lisäkoulutus keskiarvo	239,5
Nuorten aikuisten osaamishjelma, lisäkoulutus 20.1.	0
Nuorten aikuisten osaamishjelma, lisäkoulutus 20.9.	0
Nuorten aikuisten osaamishjelma, lisäkoulutus keskiarvo	0
Oppisopimus lisäkoulutus yhteensä, keskiarvo	239,5
Oppisopimus peruskoulutus 20.1.	84
Oppisopimus peruskoulutus 20.9.	57
Oppisopimus peruskoulutus keskiarvo	70,5
Oppisopimuskoulutus kaikki: opiskelijoiden keskiarvo	310
Ammatillinen lisäkoulutus, yhteensä	161,5

Taulukko 25. Vuoden 2017 toteutuneet ammatillisen peruskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen laskentapäivien opiskelijamäärät sekä ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijatyövuosien määrä.

KOTIKUNTA	OPISKELIJAMÄÄRÄT					
	20.9.2017	20.9.2016	20.9.2015	20.9.2017	20.9.2016	20.9.2015
Kemiönsaari	17	21	19	1 %	1 %	1 %
Koski TI	34	33	34	2 %	2 %	2 %
Paimio	94	118	133	5 %	7 %	7 %
Salo	1391	1 331	1 353	73 %	71 %	73 %
Sauvo	11	13	13	1 %	1 %	1 %
Somero	114	140	127	6 %	7 %	6 %
Muut kunnat	252	208	227	13 %	12 %	11 %
YHTEENSÄ	1913	1 864	1 906	100 %	100 %	100 %

Taulukko 26. Kuntayhtymän ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat kotikunnittain 2014 – 2016

9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Salon seudun koulutuskuntayhtymä Y 0139545-4.

9.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
TOIMINTATUOTOT	22 595 026,05	26 440 182,66
Myyntituotot	20 690 925,23	25 105 682,46
Tuet ja avustukset	1 185 394,20	1 077 688,87
Muut toimintatuotot	718 706,62	256 811,33
TOIMINTAKULUT	-19 725 739,27	-22 071 766,12
Henkilöstökulut	-12 937 725,39	-15 238 471,92
Palkat ja palkkiot	-10 341 346,54	-11 974 272,37
Henkilösivukulut	-2 596 378,85	-3 264 199,55
Eläkekulut	-2 141 412,36	-2 543 446,40
Muut henkilösivukulut	-454 966,49	-720 753,15
Palvelujen ostot	-2 481 581,54	-2 660 998,34
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 778 805,34	-2 741 982,80
Avustukset	-159 512,00	-172 606,00
Muut toimintakulut	-1 368 115,00	-1 257 707,06
TOIMINTAKATE	2 869 286,78	4 368 416,54
Rahoitustuotot ja -kulut	-176 178,16	-205 730,98
Korkotuotot	2 305,59	0,00
Muut rahoitustuotot	920,57	644,85
Korkokulut	-172 025,08	-205 080,76
Muut rahoituskulut	-7 379,24	-1 295,07
VUOSIKATE	2 693 108,62	4 162 685,56
Poistot ja arvonalentumiset	-2 774 356,24	-2 679 118,25
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 227 948,76	-2 679 118,25
Kertaluonteiset poistot	-544 641,51	0,00
Arvonalentumiset	-1 765,97	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-81 247,62	1 483 567,31
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	506 812,85	506 812,85
Vapaaehtoisten var. lisäys(-)/vähennys(+)	0,00	-1 483 567,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	425 565,23	506 812,85

9.2 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2017		1.1.-31.12.2016	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 693 108,62		4 162 685,56	
Tulorahoituksen korjauserät	-65 702,13		0,00	
		2 627 406,49		4 162 685,56
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 682 922,09		-313 959,23	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 038 723,04		0,00	
		-2 644 199,05		-313 959,23
Toiminnan ja investointien rahavirta		-16 792,56		3 848 726,33
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 133 354,34		-429 159,34	
		-2 133 354,34		-429 159,34
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00		2 248,50	
Vaihto-omaisuuden muutos	-826,02		27 076,43	
Saamisten muutos	594 299,90		-176 424,34	
Korottomien velkojen muutos	-252 723,14		143 716,40	
		340 750,74		-3 383,01
Rahoituksen rahavirta		-1 792 603,60		-432 542,35
Rahavarojen muutos		-1 809 396,16		3 416 183,98
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 792 172,88		6 601 569,04	
Rahavarat 1.1.	6 601 569,04	-1 809 396,16	3 185 385,06	3 416 183,98

9.3 Tase

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	35 279 394,89	35 343 849,95
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	51 791,79
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 364 339,85	3 364 339,85
Rakennukset	28 433 264,45	30 385 239,56
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 054,00	30 413,00
Koneet ja kalusto	248 311,91	1 361 491,24
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 485 249,14	81 168,44
	<u>34 548 219,35</u>	<u>35 222 652,09</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	731 175,54	69 406,07
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	56 832,21	57 508,76
Lahjoitusrahastojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 926 682,23	8 329 552,27
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6 217,54	5 391,52
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	656 568,86	1 118 948,37
Muut saamiset	193 583,43	300 731,89
Siirtosaamiset	278 139,52	302 911,45
	<u>1 128 291,81</u>	<u>1 722 591,71</u>
Rahat ja pankkisaamiset	4 792 172,88	6 601 569,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 262 909,33	43 730 910,98
VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA	20 169 963,26	19 744 398,03
Peruspääoma	9 475 618,78	9 475 618,78
Arvonkorotusrahasto	1 005 977,80	1 005 977,80
Edellisten tilikaudien ylijäämä	9 262 801,45	8 755 988,60
Tilikauden ylijäämä	425 565,23	506 812,85
POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	9 290 052,01	9 796 864,86
Poistoero	6 915 147,48	7 421 960,33
Vapaaehtoiset varaukset	2 374 904,53	2 374 904,53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	56 832,21	57 508,76
Lahjoitusrahastojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	11 746 061,85	14 132 139,33
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	7 733 336,96	8 083 336,30
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	349 999,34	2 133 354,34
Saadut ennakot	68 100,00	252 042,25
Ostovelat	1 219 839,37	1 141 288,54
Muut velat	296 089,84	368 379,13
Siirtovelat	2 078 696,34	2 153 738,77
	<u>4 012 724,89</u>	<u>6 048 803,03</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 262 909,33	43 730 910,98

9.4 Konsernituloslaskelma

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
TOIMINTATUOTOT	24 161 918,94	26 544 002,62
TOIMINTAKULUT	-20 847 169,24	-22 135 807,66
TOIMINTAKATE	3 314 749,70	4 408 194,96
Rahoitustuotot ja -kulut	-176 112,60	-205 709,12
Korkotuotot	2 382,15	21,86
Muut rahoitustuotot	920,57	644,85
Korkokulut	-172 036,08	-205 080,76
Muut rahoituskulut	-7 379,24	-1 295,07
VUOSIKATE	3 138 637,10	4 202 485,84
Poistot ja arvonalentumiset	-2 800 756,24	-2 683 918,25
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 254 348,76	-2 683 918,25
Kertaluonteiset poistot	-544 641,51	0,00
Arvonalentumiset	-1 765,97	0,00
TILIKAUDEN TULOS	337 880,86	1 518 567,59
Verot	-85 258,07	-7 000,06
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	252 622,79	1 511 567,53

9.5 Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 138 637,10	4 202 485,84
Verot	-85 258,07	-7 000,06
Tulorahoituksen korjaukset	-65 702,13	0,00
	2 987 676,90	4 195 485,78
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 127 386,65	-313 959,23
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 038 723,04	0,00
	-2 088 663,61	-313 959,23
Toiminnan ja investointien rahavirta	899 013,29	3 881 526,55
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 133 354,34	-429 159,34
	-2 133 354,34	-429 159,34
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	2 248,50
Vaihto-omaisuuden muutos	-826,02	27 076,43
Saamisten muutos	169 660,58	-181 178,08
Korottomien velkojen muutos	211 626,58	138 878,06
	380 461,14	-12 975,09
Rahoituksen rahavirta	-1 752 893,20	-442 134,43
Rahavarojen muutos	-853 879,91	3 439 392,12
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 864 060,61	6 717 940,52
Rahavarat 1.1.	6 717 940,52	-853 879,91
	3 278 548,40	3 439 392,12

9.6 Konsernitase

	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	96 000,00	66 191,79
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 364 339,85	3 364 339,85
Rakennukset	28 433 264,45	30 385 239,56
Kiinteät rakenteet	17 054,00	30 413,00
Koneet ja kalusto	248 311,91	1 361 491,24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 485 249,14	81 168,44
	<u>34 548 219,35</u>	<u>35 222 652,09</u>
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	1,00	1 766,97
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	56 832,21	57 508,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	6 217,54	5 391,52
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 526 575,82	1 696 236,40
Rahat ja pankkisaamiset	5 864 060,61	6 717 940,52
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>42 097 906,53</u>	<u>43 767 688,05</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 475 618,78	9 475 618,78
Arvonkorotusrahasto	1 005 977,80	1 005 977,80
Edellisten tilikausien ylijäämä	19 088 974,54	17 577 407,01
Tilikauden ylijäämä	252 622,79	1 511 567,53
	<u>29 823 193,91</u>	<u>29 570 571,12</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	56 832,21	57 508,76
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 733 336,96	8 083 336,30
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 484 543,45	6 056 271,87
	<u>12 217 880,41</u>	<u>14 139 608,17</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>42 097 906,53</u>	<u>43 767 688,05</u>

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

10.1.1 Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmaa on tarkistettu 1.1.2012 alkaneella tilikaudella kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeistuksen mukaisesti käyttämään suosituksen alarajoja.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

10.1.2 Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

10.1.3 Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahintaan.

10.1.4 Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

10.1.5 Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. KoulutusKuntayhtymä on sitonut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimuksen korot on jaksotettu tuloslaskelmassa. Sopimus on voimassa 28.8.2034 asti.

10.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty 100 % koulutus kuntayhtymän omistama tytäryhtiö Salon seudun koulutus Oy.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on merkitty omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien ylijäämiin ja tilikauden ylijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden ylijäämiin. Vastaava oikaisu on tehty myös vuoden 2016 konsernilukuihin.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Konserniyhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

10.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

10.3.1 Toimintatuotot

Konsernin toimintatuotot, ulkoiset

	2017	2016
Valtionosuusrahoitus	18 328 136,00	21 362 641,00
Muut myyntituotot	4 289 568,29	3 875 676,87
Hankerahoitukset	532 017,66	345 900,12
Muut tuet ja avustukset	655 397,54	731 788,75
Muut toimintatuotot	356 799,45	168 846,64
Toimintatuotot yhteensä	24 161 918,94	26 484 853,38

Kuntayhtymän toimintatuotot, ulkoiset

	2017	2016
Valtionosuusrahoitus	18 328 136,00	21 362 641,00
Muut myyntituotot	2 362 789,23	3 743 041,46
Hankerahoitukset	532 017,66	345 900,12
Muut tuet ja avustukset	653 376,54	731 788,75
Muut toimintatuotot	718 706,62	256 811,33
Toimintatuotot yhteensä	22 595 026,05	26 440 182,66

10.3.2 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kirjanpitolain mukaisesti poistot tehdään hyödykkeen hankintamenosta. Investointiavustuksella katetusta hankintamenosta vähennetään avustus hankintamenosta. Perusparannusmeno voidaan hyödykekohtaisesti poistaa joko omana kokonaisuutena tai lisätä hankintamenoon. Jos perusparannusmeno lisätään hankintamenoon, se voi pidentää poistoaikaa.

Poistoaika:

Aineettomat hyödykkeet	
- tietokoneohjelmistot	3 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
- maa- ja vesialueet	ei poistoa
- hallinto- ja laitosrakennukset	
- hallintorakennukset	30 - 35 vuotta
- talousrakennukset	10 - 15 vuotta
- kiinteät rakenteet ja laitteet sekä koneet	10 - 15 vuotta
- kuljetusvälineet	5 vuotta
- muut koneet ja kalusto	
- muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
- muut raskaat koneet	10 vuotta
- muut kevyet koneet	5 vuotta
- muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
- tietokonelaitteet	3 vuotta
- ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
- osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Poistomenetelmänä on käytetty tasapoistoa. Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2012 alkaen. Valtuusto on vahvistanut suunnitelman mukaisten poistojen poistoaikojen perusteet 28.11.2012/4, § 37. Koulutuskuntayhtymän hallintosäännön 26 §:n mukaan hyödykekohtaiset kiinteän omaisuuden poistosuunnitelmat hyväksyy hallitus.

10.4 Tasetta koskevat liitetiedot

10.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotuksen periaatteet ja arvonmäärittämismenetelmät

Koulutuskuntayhtymässä on tehty vuonna 2012 arvonkorotus pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden maa- ja vesialueisiin. Arvonkorotuksen kohteena olevan maa-alueen arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotuksen määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden todennäköisestä luovutushinnasta.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Konserni

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					Aineelliset yhteensä	Kaikki yhteensä
	Muut pitkävaik.menot	Liikearvo	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitt.	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat		
Poistamaton h-meno 1.1.	51 791,79	14 400,00	3 364 339,85	30 385 239,56	30 413,00	1 361 491,24	81 168,44	35 222 652,09	35 288 843,88
Lisäykset tilikauden aikana		108 000,00		371 465,97		169 865,24	2 544 181,41	3 085 512,62	3 193 512,62
Rahoitusosuudet tilikaudella								0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana						-1 039 146,88		-1 039 146,88	-1 039 146,88
Siirrot erien välillä				73 974,74		66 125,97	-140 100,71	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-51 791,79	-26 400,00		-2 397 415,82	-13 359,00	-310 023,66		-2 720 798,48	-2 798 990,27
Arvonlennukset ja niiden palautukset								0,00	0,00
Poistamaton h-meno 31.12.	0,00	96 000,00	3 364 339,85	28 433 264,45	17 054,00	248 311,91	2 485 249,14	34 548 219,35	34 644 219,35
Arvonkorotukset								0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	96 000,00	3 364 339,85	28 433 264,45	17 054,00	248 311,91	2 485 249,14	34 548 219,35	34 644 219,35
Olennot lisäpoistot									
Erittely olennoista lisäpoistoista				536 558,68	8 082,83				

Kuntayhtymä

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet					Aineelliset yhteensä	Kaikki yhteensä
	Muut pitkävaik.menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitt.	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat		
Poistamaton h-meno 1.1.	51 791,79	3 364 339,85	30 385 239,56	30 413,00	1 361 491,24	81 168,44	35 222 652,09	35 274 443,88
Lisäykset tilikauden aikana			371 465,97		169 865,24	2 544 181,41	3 085 512,62	3 085 512,62
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana					-1 039 146,88		-1 039 146,88	-1 039 146,88
Siirrot erien välillä			73 974,74		66 125,97	-140 100,71	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-51 791,79		-2 397 415,82	-13 359,00	-310 023,66		-2 720 798,48	-2 772 590,27
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00	0,00
Poistamaton h-meno 31.12.	0,00	3 364 339,85	28 433 264,45	17 054,00	248 311,91	2 485 249,14	34 548 219,35	34 548 219,35
Arvonkorotukset							0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	3 364 339,85	28 433 264,45	17 054,00	248 311,91	2 485 249,14	34 548 219,35	34 548 219,35
Olennot lisäpoistot								
Erittely olennoista lisäpoistoista			536 558,68	8 082,83				

Sijoitukset

Konserni ja Kuntayhtymä

	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Osakkeet tytäryhteisöissä	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet		Saamiset tytäryhteisöissä	Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	67 639,10			1 766,97	69 406,07					0,00
Lisäykset	663 535,44			-1 765,97	663 535,44					0,00
Vähennykset										
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	731 174,54			1,00	731 175,54					0,00
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	731 174,54			1,00	731 175,54					0,00

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt		
Nimi	Kotipaikka	Omistusosuus
Tytäryhteisöt		
Salon seudun koulutus Oy	Salo	100 %

Saamiset tytäryhteisöiltä

Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	123 823,25	0,00	0,00	58 302,15
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	123 823,25	0,00	0,00	58 302,15

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut siirtosaamiset muilta	55 300,14	15 626,98	50 878,98	15 626,98
Kelan korvaus työterveyshuollosta	120 923,53	70 000,00	118 902,53	70 000,00
Hankerahoitus valtiolta	108 326,01	82 619,47	108 326,01	82 619,47
Valtionosuussaamiset	32,00	134 665,00	32,00	134 665,00
Tilikauden verot	0,00	3 145,49	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	284 581,68	306 056,94	278 139,52	302 911,45
Siirtosaamiset yhteensä	284 581,68	306 056,94	278 139,52	302 911,45

Rahoitusarvopaperit Konserni ja Kuntayhtymä

Rahoitusarvopaperit	2017	2016
J.Leinin stipendirahasto sop. 4897740, 4897724 ja 4897732		
markkina-arvo	7 523,28	7 683,66
kirjanpitoarvo 31.12.	8 415,06	8 415,06
erotus	-891,78	-731,40
Into Helinin stipendirahasto sop. 4897823		
markkina-arvo	8 668,80	8 853,60
kirjanpitoarvo 31.12.	9 750,06	9 750,06
erotus	-1 081,26	-896,46

10.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	9 475 618,78	9 475 618,78	9 475 618,78	9 475 618,78
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	9 475 618,78	9 475 618,78	9 475 618,78	9 475 618,78
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 005 977,80	1 005 977,80	1 005 977,80	1 005 977,80
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 005 977,80	1 005 977,80	1 005 977,80	1 005 977,80
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	19 088 974,54	17 577 407,01	17 577 407,01	8 755 988,60
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	19 088 974,54	17 577 407,01	9 262 801,45	8 755 988,60
Tilikauden ylijäämä	252 622,79	1 511 567,53	425 565,23	506 812,85
Oma pääoma yhteensä	29 823 193,91	29 570 571,12	20 169 963,26	19 744 398,03

Erittely peruspääoman jakautumisesta

Erittely peruspääoman jakautumisesta		
Oma pääoma		
Peruspääoma		9 475 618,78
Jäsenkunta	Jäsenkunnan % osuus	Jäsenkunnan euromääräinen osuus
Kemiönsaari	2,30	217 939,23
Koski TI	1,15	108 969,62
Paimio	4,62	437 773,59
Salo	88,85	8 419 087,29
Sauvo	1,54	145 924,53
Somero	1,54	145 924,53
Peruspääoma yhteensä	100,00	9 475 618,78

Kuntayhtymän perussopimus, Valtuusto 28.5.2008 § 14

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät lainat

Pitkäaikaiset velat	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 983 340,26	6 333 339,60

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille

Vieras pääoma	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Muut velat	0,00	853,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	853,00	0,00	0,00

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Korkojaksotukset	19 524,47	28 267,96	19 524,47	28 267,96
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 481 760,02	1 596 879,84	1 422 016,65	1 596 879,84
Valtionosuusennakon palautus	32 547,00	37 092,00	32 547,00	37 092,00
Työnantajan vakuutusmaksut	161 952,80	180 515,98	156 461,95	180 515,98
Hankerahoitus	372 576,33	248 500,00	372 576,33	248 500,00
Tuloverot	78 258,07	0,00	0,00	0,00
Muut siirtovelat muille	126 689,94	62 512,99	75 569,94	62 512,99
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 273 308,63	2 153 768,77	2 078 696,34	2 153 768,77
Siirtovelat yhteensä	2 273 308,63	2 153 768,77	2 078 696,34	2 153 768,77

10.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, voimassa 31.5.2020 asti	261 480,24	359 410,10	261 480,24	359 410,10
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	108 198,72	105 193,20	108 198,72	105 193,20
Leasingvastuut yhteensä	3 144 148,33	1 397 848,67	3 144 148,33	1 397 848,67
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 051 449,41	636 122,07	1 051 449,41	636 122,07
Yhteensä	3 405 628,57	1 757 258,77	3 405 628,57	1 757 258,77

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

10.5.1 Muut taloudelliset vastuut

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimus				
Jäljellä oleva nimellispääoma	1 675 000,00	1 775 000,00	1 675 000,00	1 775 000,00
Sopimuksen erääntymispäivä 28.8.2034				
Kiinteä korko 1,216 % -yksikköä p.a.				
Vaihtuva korko 3 kk euribor				
Markkina-arvo	-54 293,32	-98 684,00	-54 293,32	-98 684,00
Koronvaihtosopimus on tehty vastaavan määräisen lainan korkomenojen kiinnittämiseksi.				

Arvonlisäveron palautusvastuu	alkup. alv - pal.vastuu	2017	2016
	0,00	0,00	63 527,16
Vuoden 2009 investoinnit; (palautusvastuu 1 v)	192 948,49	19 294,85	38 589,70
Vuoden 2010 investoinnit; (palautusvastuu 2 v)	481 668,87	96 333,77	144 500,66
Vuoden 2011 investoinnit; (palautusvastuu 3 v)	279 877,25	83 963,18	111 950,90
Vuoden 2012 investoinnit; (palautusvastuu 4 v)	134 688,08	53 875,23	67 344,04
Vuoden 2013 investoinnit; (palautusvastuu 5 v)	2 163 520,06	1 081 760,03	1 298 112,04
Vuoden 2014 investoinnit; (palautusvastuu 6 v)	7 832,91	4 699,75	5 483,04
Vuoden 2015 investoinnit; (palautusvastuu 7 v)	2 458 926,39	1 721 248,47	1 967 141,11
Yhteensä	5 719 462,05	3 061 175,28	3 696 648,65

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §).

10.5.2 Riita-asiat

Salon kaupungilta on tullut 20.11.2013 päivätty lasku eläkemeno- ja varhaiseläkemenoperusteisista maksuista vuodelta 2013 koskien Kauppaoppilaitoksen, TH-oppilaitoksen sekä Kaupan ja terveyden oppilaitoksen palvelusuhteita. Laskun loppusumma on 214.751,52 euroa. Salon seudun koulutuskuntayhtymä kiistää vaatimuksen sekä perusteeltaan että määrältään ja on ilmoittanut Salon kaupungille, ettei laskutusperustetta ole. Kuntayhtymän hallitus käsitteli asiaa 17.12.2013 § 162 ja valtuusto käsitteli asian 29.4.2014 (Valt. 29.4.2014, 11 §).

10.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Tulosalue				
Koulutuksen järjestämispalvelut	43	47	43	47
Ammattiopisto	198	218	198	218
Salon seudun koulutus Oy	9	0	0	0
Yhteensä	250	265	241	265

Luottamushenkilöiden palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	Konserni		Kuntayhtymä	
	2017	2016	2017	2016
Suomen Keskusta	1 075,14	1 052,26	1 075,14	1 052,26
Suomen Kristillisdemokraatit	18,00	1 088,26	18,00	1 088,26
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	0,00	0,00	0,00	0,00
Vihreät	128,25	0,00	128,25	0,00
Perussuomalaiset	1 230,39	0,00	1 230,39	0,00
Yhteensä	2 451,78	2 140,52	2 451,78	2 140,52

Tilintarkastajan palkkiot	Kuntayhtymä	
	2017	2016
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4 906,46	3 414,50
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	1 950,00	2 135,00
Muut palkkiot	75,00	0,00
Yhteensä	6 931,46	5 549,50

11. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖS 31.12.2017

Salossa 13.2.2018

Olli-Pekka Juhantila
kuntayhtymän johtaja

Salon seudun koulutuskuntayhtymän hallitus

Timo Lehti
puheenjohtaja

Jaana Koli
varapuheenjohtaja

Toni Etelä
jäsen

Siv Ilola
jäsen

Arttu Karhulahti
jäsen

Sanna Leivonen
jäsen

Asko Määttänen
jäsen

Paassilta Simo
jäsen

Mikko Virtanen
varajäsen

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tarkastuskertomus.

___ / ___ 2018

BDO Audiator Oy

Jukka Vuorio
tilintarkastaja, JHTT

12. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Kassapankkimaksut	paperimuotoisena
Myyntireskontra	paperimuotoisena
Ostoreskontra	paperimuotoisena
Palkkakirjanpito	paperimuotoisena
Matkalaskukirjanpito	paperimuotoisena
Käyttöomaisuuskirjanpito	paperimuotoisena
Konsernikirjanpito	paperimuotoisena
Talousarvion toteutumisvertailu	erikseen sidottu
Tasekirja	erikseen sidottu
Tase-erittelyt	erikseen sidottu

Tositelajit

nimi	toslaji	nrosarja
Pankkitositteet	PANKKI	1
Muistiot	MUISTI	50
Excel-muistiot	EXCEL1	50
Kassa-aineisto	KASSA1	71
Maksukorttiaineisto	KASSA2	74
Palkat	PALKAT	90
Matkalaskut/Populus	MATKAT	100
Varastotapahtumat	VARAST	130
Alkusaldot	ALKUS	140
Määräraha	MRAHA	200
Myyntilaskut	LML	300
Ostolaskut	OSTOT	400
Ostolaskut/maksatus	OMAKSU	500
MR-viitesuoritukset	VIITES	600
MR-manuaalisuoritukset	MAMAKS	600
Käyttöomaisuus	KOMTOS	800
Irtain	IRTAIN	850

Säilytysaika

Sidotut tilinpäätöskirjat säilytetään pysyvästi, palkkaluettelot 50 vuotta ja muut kirjanpitokirjat 10 - 13 vuotta tilikauden päättymisestä.